

Jaarstukken 2017

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Groningen

Jaarverslag	3
Voorwoord	4
1 Inleiding	5
2 Programmaverantwoording	6
2.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	8
2.2 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	16
2.3 Gemeentelijke Kolom Groningen	19
2.4 GHOR	22
Paragrafen	25
2.1 Lokale heffingen	25
2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	25
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	28
2.4 Financiering	28
2.5 Bedrijfsvoering	30
2.6 Verbonden partijen	30
2.7 Grondbeleid	30
2.8 Kengetallen	31
Jaarrekening	32
3 Balans	33
3.1 Toelichting op de balans	33
4 Toelichting baten en lasten	38
4.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	39
4.2 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	41
4.3 Gemeentelijke Kolom Groningen	42
4.4 GHOR	43
5 Grondslagen waardering en resultaatbepaling	44
6 Bestemming resultaat	45
Bijlagen	46
I. Gemeentelijke bijdrage	47
II. Rijksbijdrage BDuR en SiSa	49
III. Reserves en voorzieningen	50
IV. Risico's	51
V. Vaste activa	55
VI. Geldleningen	56
VII. Wet Normering Topinkomens	57
VIII. Controleverklaring	58

Jaarverslag

Voorwoord

2017 was mijn startjaar als directeur Veiligheidsregio Groningen. Het was een jaar waarin zich een aantal ernstige incidenten voordeed, zoals de explosie in een appartementencomplex in Veendam in april, de brand in de Welkoop in Hogeveen in juli en de brand in Holland Casino in Groningen in augustus. Incidenten waarbij maximale inzet van onze organisatie nodig was. Deze incidenten lieten voor mij zien hoe belangrijk het is om als samenleving te kunnen beschikken over parate hulpdiensten met vakbekwame hulpverleners, die gewend zijn om samen te werken onder grote druk. Het gaf me ook meteen groot vertrouwen in hoe onze brandweermensen in tijden van crisis opereren: het hoofd koel en de armen uit de mouwen. Het waren ingrijpende gebeurtenissen; zeker voor betrokkenen, maar ook voor de hulpverleners. Ik ben dan ook trots op onze hulpverleners van brandweer, GHOR en gemeenten die ook in 2017 24/7 paraat stonden om incidenten te bestrijden.

Veiligheidsregio Groningen wordt steeds meer een multidisciplinaire organisatie. De samenwerking met de GHOR en de Gemeentelijke Kolom (hierna: GKG) krijgt steeds beter vorm. Niet alleen de medewerkers van de GHOR maar ook die van de GKG zijn dit jaar in dienst van VRG gekomen. In 2017 zijn we gestart met het herijken van onze strategische koers. Met bestuurders, partners, leidinggevenden en ondernemingsraad hebben we gesproken over de rol van VRG in een veranderende omgeving. Nieuwe typen rampen en crises, zoals aardbevingen, terrorisme en cybercriminaliteit, vragen een andere rol van ons. Veiligheidsregio's zijn niet meer alleen klassieke rampenbestrijdingsorganisaties, maar worden ook steeds meer moderne crisisbeheersingsorganisaties, die functioneren in en met een netwerk van partners en veiligheidsrisico's proactief moeten signaleren en duiden. Organisaties die de zelfredzaamheid van de samenleving bevorderen. Dit proces heeft geleid tot onze concept Meerjarenkoers 2018-2021 en, in het verlengde daarvan, een aanpassing van de topstructuur van onze organisatie. VRG wil de meerjarenkoers in nauwe verbinding met de gemeenten uitwerken. De meerjarenkoers wordt in maart 2018 ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden met het aanbod om hierover met het bestuur van VRG in gesprek te gaan. Ik hoop van harte dat veel gemeenteraden op ons aanbod zullen ingaan.

Aardbevingen vormen een belangrijk en bijzonder veiligheidsrisico in onze regio. In 2017, het jaar waarop de Haagse aandacht voor het onderwerp sterk leek te verzwakken, is onze aandacht voor de risico's rondom gaswinning en aardbevingen onverminderd doorgezet. Het is goed om te zien dat steeds meer Groninger basisscholen aan de slag gaan met ons lesprogramma Aardbevingenwijzer.

2017 was ook het jaar waarin de tweede pilot met buurtbrandweezorg van start is gegaan met een buurtbrandweerman in de stad Groningen. Ik ben hoopvol dat pilot hetzelfde positieve effect zal hebben als die van de buurtbrandweervrouw in Westerwolde. In 2018 gaan we met ons bestuur in gesprek over de resultaten van de pilots en de vraag of en hoe we deze vorm van brandweezorg zullen continueren. Daar waar het aantal brandweervrijwilligers in andere delen van ons land terug loopt, is het in onze regio gestegen (van 727 in 2016 naar 738 in 2017). Dat is goed nieuws. Tegelijkertijd blijft de bemensing en paraatheid van de vrijwillige brandweer een punt van zorg. In 2018 gaan we dit vraagstuk verder verkennen.

Wilma Mansveld
Directeur Veiligheidsregio Groningen

1 Inleiding

Dit jaarverslag heeft betrekking op de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen (hierna: VRG). Hierin zijn de Brandweerzorg, Crisisbeheersing, de GKG en de Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (hierna: GHOR) bestuurlijk samengevoegd.

Het bestaansrecht van VRG is het leveren van goede brandweerzorg en het samen met onze partners in crisisbeheersing neerzetten van een robuuste crisisorganisatie. Wij voeren wettelijke taken uit, zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's (hierna: WVR) en andere relevante wet- en regelgeving. Onze eerste prioriteit is het waarborgen van het primaire proces en het op orde houden van de basis. Het primaire proces wordt uitgevoerd door onze vakmensen op straat, zoals de hulpverleners en toezichthouders. Om hun werk goed uit te kunnen voeren is goede ondersteuning essentieel. VRG werkt vanuit jaarplannen die op de lokale behoefte zijn toegesneden.

Brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing

VRG levert goede brandweerzorg en zet samen met de partners in crisisbeheersing een slagvaardige en doelmatige crisisorganisatie neer. Brandweerzorg wordt op dit moment vanuit 39 brandweerposten verspreid over de regio Groningen geleverd; 37 kazernes met een vrijwillige bezetting en 2 kazernes met een 24-uurs beroepsbezetting. De meldkamerfunctie is ondergebracht in de Meldkamer Noord-Nederland (hierna: MkNN). De inhoudelijke taakvelden op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing worden in nauwe samenwerking met de regionale partners in crisisbeheersing uitgevoerd. De werkzaamheden op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn verspreid over drie sectoren en zijn programmatisch met elkaar verbonden in het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing. Risicobeheersing, incidentbestrijding en operationele ondersteuning, deze worden ondersteund door twee diensten, personeels- en organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering.

In de bestuurlijk geaccordeerde nieuwe hoofdstructuur wordt dit aangepast naar, drie strategische sectoren, brandweer, crisisbeheersing en risicobeheersing, deze worden ondersteund door de diensten middelen en personeels- en organisatieontwikkeling,

Gemeentelijke Kolom Groningen

De GKG organiseert als volwaardige crisispartner vanuit de visie op eigentijdse bevolkingszorg de voorbereiding op de gemeentelijke- of bevolkingszorgprocessen van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Er wordt gewerkt vanuit een netwerkteam. Sinds 2016 is de GKG gehuisvest aan de Sontweg in Groningen, bij VRG en eind 2017/ begin 2018 zijn de medewerkers ook vanuit de gemeenten overgegaan naar VRG.

GHOR

De GHOR is op grond van de WVR bestuurlijk onderdeel van VRG. Organisatorisch gezien is de GHOR onderdeel van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (hierna: GGD). De GHOR staat onder leiding van de directeur Publieke Gezondheid van de GGD.

Leeswijzer

In paragraaf 2 zijn de prestaties van de vier programma's gekoppeld aan de gestelde doelen. In paragraaf 3 wordt ingegaan op het weerstandsvermogen en de reserves.

2 Programmaverantwoording

De VRG staat voor de uitvoering van een aantal wettelijke taken, zoals beschreven in de WvR en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken. Onze eerste prioriteit ligt bij het uitvoeren van deze taken, waarbij het primaire proces wordt uitgevoerd door onze vakmensen op straat, zoals de toezichthouders en hulpverleners. Om hun werk goed uit te kunnen voeren is een goede ondersteuning essentieel. Vanuit de basis wordt verder gewerkt waarbij ruimte is voor het realiseren van de ambities ten aanzien van de ontwikkeling van het vak en de organisatie. Hiertoe zijn in de strategische koers in 2014 vier strategische ontwikkelthema's geformuleerd op basis van de organisatievisie en de ontwikkelingen in de omgeving, hieraan is in 2017 verdere invulling gegeven:

1. contextgericht werken;
2. het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie);
3. aantrekkelijk werkgeverschap;
4. maatschappelijk verantwoord bedrijfsvoeren;

Contextgericht werken

Wij kunnen alleen de juiste dingen doen als we in verbinding staan met onze omgeving. Dat doen we door actief naar buiten te treden, onder andere door het voortzetten en aangaan van samenwerking met diverse partners en door gebruik van oude en nieuwe media. Wij hechten veel waarde aan de dialoog met burgers, bedrijven en instellingen en voeren daarom de komende jaren een aantal pilots uit waarin we het gesprek met de bewoners en organisaties in een buurt aangaan. Daarnaast richten wij ons op actuele maatschappelijke thema's (zoals aardbevingen, brandveiligheid bij ouderen en studenten, etc.) en trends en verzamelen we gegevens om ons werk verder te verbeteren. Tot slot investeren wij in de jeugd door middel van het stimuleren en faciliteren van de jeugdbrandweer, maar ook door informatie te verstrekken op scholen.

Het nieuwe vakmanschap (vernieuwing van de organisatie)

Voor VRG staat het vak en het vakmanschap centraal. Onze klanten, of dat nou de besturen zijn, bedrijven of burgers, kunnen rechtstreeks zaken doen met onze vakmensen. Zij weten wat ze doen en zijn op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op hun vakgebied. De sector Incidentbestrijding, bestaande uit voornamelijk beroeps- en vrijwillige brandweermensen, vormt een groot deel van onze organisatie. Het vakbekwaam krijgen en houden van deze medewerkers vraagt veel inspanning. Met de uitkomsten van het landelijke project versterking brandweeronderwijs is gekeken hoe de noodzakelijke vakbekwaamheid ook in de toekomst gegarandeerd kan worden. Daarnaast wordt onderzocht hoe de incidentbestrijding nog beter ingericht en uitgevoerd kan worden, waar mogelijk met innovatieve middelen. De ontwikkeling van de landelijke meldkamerorganisatie (hierna: LMO) en de uitrol van het landelijke project 'specialismen op maat' vallen ook onder dit thema.

Aantrekkelijk werkgeverschap

VRG wil een goede werkgever zijn. De kern daarbij is dat de medewerkers gefaciliteerd worden om hun vak goed uit te oefenen; ze krijgen daartoe de ruimte, ook voor ontwikkeling en voldoende faciliteiten. Verder zijn er moderne arbeidsvoorwaarden vastgesteld. Wij streven naar een cultuur van verbinding en vertrouwen, waarbij (persoonlijk) leiderschap, samenwerken en integriteit belangrijke thema's zijn. Onze vakmensen zijn fit en gezond en werken veilig zodat ze hun belangrijke maatschappelijke taak goed kunnen uitvoeren. Wij voeren keuringen uit volgens de landelijke richtlijnen periodiek preventief medisch onderzoek (hierna: PPMO). Mede hierdoor willen wij ook in de toekomst voldoende gekwalificeerde en gemotiveerde brandweervrijwilligers en –beroeps in

dienst hebben. We bouwen de landelijke visie op vrijwilligheid verder uit naar onze eigen regio en ten aanzien van de beroepsbrandweer zetten we in op een verbreding van hun takenpakket en werkveld in relatie tot de vernieuwing van de organisatie.

Maatschappelijk verantwoord bedrijfsvoeren

Wij werken vanuit de overtuiging dat we als organisatie een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Vakmanschap gaat voor ons over het verbeteren van de kwaliteit van het werk voor burgers, bedrijven, medewerkers, bestuur en voor de directe omgeving (milieu, bewoners en bedrijven in de buurt). In onze bedrijfsvoering houden wij, bijvoorbeeld in de keuze van leveranciers, rekening met duurzaamheid, lokale betrokkenheid en maatschappelijke bijdrage. Onderwerpen als groen beleid, goede doelen, open dagen, rondleidingen en (maatschappelijke) stages vallen onder dit thema, evenals sober en doeltreffend organiseren en het actief bestrijden van bureaucratie.

Resultaat:

De jaarrekening laat een positief resultaat zien van 2.209 duizend euro.

Conform de systematiek in 2016 wordt in de jaarrekening voorgesteld om een bestemmingsreserve te treffen (803 duizend euro) voor de huisvesting in de gemeente Groningen. Het resultaat na deze bestemming bedraagt 1.406 duizend euro.

Baten en lasten voor alle programma's binnen VRG:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Verschil
Bijdrage gemeente	37.623	38.191	38.190	-1
BDuR	7.060	7.060	7.166	106
Overige baten	685	685	1.656	971
Totale baten	45.368	45.936	47.012	1.076
Lasten	45.368	46.799	45.585	1.214
Totale lasten	45.368	46.799	45.585	1.214
Resultaat voor reserve mutaties	-	-863	1.427	2.290
Reserve mutaties	-	863	863	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	2.290	2.290

Het algemeen bestuur van VRG heeft in het programmaplan van de begroting 2017 de opdrachten en de daarvoor uit te voeren activiteiten vastgesteld. In deze paragraaf wordt voor alle vier de programma's hierover verantwoording afgelegd.

Deze programmaverantwoording geeft antwoord op drie vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft de uitvoering gekost?

2.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

Programma:	Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie
Portefeuillehouder:	A. van de Nadort / P. Smit
Directeur:	W. Mansveld
Commandant:	R. Knoop

Binnen het programma brandweezorg incl. meldkamerfunctie werken we organisatorisch gezien vanuit drie sectoren en met twee ondersteunende diensten:

- Incidentbestrijding;
- risicobeheersing;
- operationele ondersteuning;
- personeel- en organisatieontwikkeling;
- bedrijfsvoering.

Incidentbestrijding

Wat wilden we bereiken?

Conform het beleidsplan en de strategische koers staat de sector Incidentbestrijding voor: Het leveren van een zo snel mogelijke en adequate (repressieve) brandweezorg aan alle mensen en dieren in de provincie Groningen. Hierbij wordt steeds meer de samenwerking met omliggende veiligheidsregio's opgezocht en met onze oosterburen.

Daarvoor hebben we nodig:

- Voldoende gemotiveerde en goed gekwalificeerde vrijwillige en beroeps brandweermensen die toegerust zijn voor de taken.
- Voldoende en gemotiveerd dagdienstpersoneel om de ontwikkelingen op het vakgebied te volgen en oog te hebben voor veiligheid, paraatheid en efficiëntie.
- Een centrale rol voor de clustercommandanten: het regelen van de dagelijkse brandweezorg en bijdragen aan de ontwikkeling en innovatie van het vakgebied.
- Voldoende kazernes van waaruit uitgerukt kan worden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Incidentbestrijding 2.0

Vanuit dit project is geconcludeerd dat de onderdelen waterongevallen en incidentbestrijding gevaarlijke stoffen klaar zijn. Zaken die het komend jaar nader worden uitgewerkt zijn:

- Brandweezorg in samenhang met risicobeheersing;
- Bluswatervoorziening, inclusief grootwatertransport;
- Herijking behoefte aan een tweede tankautospuut;
- Herijking spreiding redvoertuigen en herziening werkwijze met lijnensets;
- Herijking spreiding hulpverleningsvoertuigen en vernieuwde wijze van taakuitvoering, ook in relatie tot aardbevingsrisico;
- Verdiepen van de kennis en vaardigheden t.a.v. scheeps- en industriële brandbestrijding;
- Paraatheid vrijwillige brandweerposten;
- Onderzoek inrichting brandweezorg stedelijk gebied.

Vrijwilligheid

Paraatheid en vrijwilligers: twee nauw verbonden thema's waar veel aandacht aan is besteed. De betrokkenheid van de vrijwilliger is groot. Zo bleek uit het landelijke belevingsonderzoek dat het repressief personeel in Groningen 'best wel' tevreden is met hoe het gaat. Opvallend was de PPMO score, landelijk scoorden we daar als hoogste in: men is zeer tevreden over de test en de begeleiding. De paraatheid van onze posten staat onder grote druk. In de clusters met vrijwilligers is veel energie gestoken in het werven van nieuwe vrijwilligers. Over het algemeen gaat dit nog goed, het aantal vrijwilligers neemt jaarlijks licht toe. De absolute beschikbaarheid per vrijwilliger neemt wel af. Er zijn posten die vooral overdag een paraatheidsprobleem op basis waarvan in 2016 bij wijze van pilot is gestart met een paraatheidsondersteuner. Hiermee wordt de beschikbaarheid van de vrijwilligers inzichtelijk en daarmee de paraatheid van de brandweerpost. Het biedt de mogelijkheid om vroegtijdig maatregelen te nemen om de paraatheid positief te beïnvloeden, of een voertuig buiten dienst te stellen. De pilot omgezet in een definitieve uitrol, eind 2017 hebben 30 brandweerposten beschikking gekregen over deze ondersteuner.

Repressief personeel

Met het beroepspersoneel is, als laatste groep, het plaatsingsproces afgerond waardoor iedereen hun definitieve plek in de organisatie hebben gekregen. Voor het personeel is hiermee de regionalisering helemaal rond. Met het aanstellen van een aantal beroepsbrandweermensen zijn beide beroepsbrandweerposten in Groningen volledig op sterkte.

Bij de bestrijding van incidenten zijn er geen ernstige problemen of incidenten met het eigen personeel geweest. Tijdens de jaarwisseling hebben we ook minder inzetten gehad. Er waren geen gevallen van agressie en/of geweld tegen onze mensen.

Centrale rol clustercommandant

Ten aanzien van het vertrek in 2016 van de clustercommandant, cluster MPV, is besloten om in het licht van de aanstaande gemeentelijke herindelingen deze vacature niet in te vullen. Hiervoor hebben de 8 overgebleven clustercommandanten 'hun' gebieden/clusters pragmatisch herverdeeld. Een clustercommandant is bestuurlijk verbonden aan de gemeenten binnen zijn cluster, maar in het relatiebeheer naar de vrijwilligers kan een clustercommandant ook een brandweerpost uit een ander cluster behartigen.

Uitruklocaties/huisvesting

- Door een extern bureau is een onderzoek verricht naar de brandweezorg in het stedelijk gebied Groningen. Duidelijk is dat de kazerne Sontweg op termijn aan vervanging toe is. In 2018 wordt gestart met een vervolgonderzoek.
- In Haren is het nieuwbouwtraject weer opgestart met een hernieuwd locatieonderzoek. In Uithuizen is de locatie voor de definitieve kazerne vastgesteld langs de N363, tegenover het station. De bouwvoorbereiding is gestart op basis van het voorlopig ontwerp.
- Bij de kazerne Veendam is gestart met de aanpassingen van de kantoorvoorzieningen.
- De voorbereiding is gestart voor de kazerne Baflo inclusief dagdienstkantoor.

Jeugdbrandweer

Onder het motto: Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst is naast de bestaande groepen in de clusters Eemsdelta, Gorecht, Westerkwartier en Zuid succesvolle voorbereidingen getroffen voor cluster Oldambt om begin 2018 van start te gaan.

Dekkingsplan

Na een gedegen voorbereiding dat gestart is in 2016, is het Dekkingsplan Groningen 2016-2020 bestuurlijk vastgesteld. Met als uitgangspunten:

- 39 Groningse brandweerposten.
- Te streven naar de berekende opkomsttijden voor de brandweerposten, waarbij er vanzelfsprekend voortdurend naar wordt gestreefd zo snel mogelijk ter plaatse te zijn.
- Te accepteren dat de 'normtijden' ten aanzien van de opkomsttijden uit het Besluit Veiligheidsregio's in veel gevallen niet haalbaar zijn.
- Aanvullend in te blijven zetten op het versterken van risicobeheersing en het optimaliseren van incidentbestrijding en daar de gegevens uit het brandrisicoprofiel nadrukkelijk bij te betrekken, evenals het project RemBrand, hierin wordt landelijk ingezet op een meer integrale benadering van de brandweezorg.

Interregionale bijdragen

Vanuit Groningen werken we intensief samen met de veiligheidsregio's Fryslân en Drenthe. Het belangrijkste boegbeeld van samenwerken over de grens is onze gemeenschappelijke meldkamer in Drachten. Middels het 'Platform MkNN' worden operationele zaken van nu, maar ook voor de toekomst gedeeld tussen de drie regio's en de meldkamer. Het werk op straat wordt daardoor, ook langs de grens aanzienlijk gemakkelijker.

Deze drie veiligheidsregio's zijn in één district 'Noord' ingedeeld door 'Brandweer Nederland'. Voor de Programmaraad Incidentbestrijding wordt binnen ons district veel onderling afgestemd, efficiëntie wordt verkregen door één VR de gezamenlijke belangen te laten behartigen in landelijke project- of werkgroepen.

De banden met onze oosterburen zijn ook geïntensiveerd, op de meldkamer in Meppen (Emsland) voor de alarmering van Duitse brandweerposten voor onze regio een extra alarmontvanger geïnstalleerd. Hiermee komt een alarmering vanuit Drachten zonder vertraging binnen en wordt in tekst gepresenteerd, waardoor het incidentadres duidelijk is.

Landelijke bijdragen

Landelijk is bijgedragen aan:

- Uitgangspunten voor het gebruik van drones voor repressieve taken binnen de brandweer.
- Participeren in projectgroepen in het kader van de voorbereiding op LMO
- Terrorisme gevolgbestrijding.

Risicobeheersing

Wat wilden we bereiken?

De sector Risicobeheersing wil gezamenlijk met haar netwerkpartners werken aan brandveiligheid en fysieke veiligheid. Veiligheid is vaak een ketenverantwoordelijkheid. Verschillende partijen hebben een rol en moeten die rol pakken. Dit komt terug in de verschillende deelgebieden waarop de sector Risicobeheersing actief is.

Samen met de 23 gemeenten wordt het handhaving uitvoeringsplan (hierna: HUP) gemaakt voor het toezicht op brandveiligheid. Met behulp van het HUP wordt bepaald waar en hoe frequent toezicht op brandveiligheid wordt gehouden. Als handhaving is gewenst, dan wordt de gemeente ingeschakeld.

Gemeenten krijgen (indien nodig in overleg met Omgevingsdienst Groningen) adviezen op het gebied van bouw en milieu.

Het toezicht op Besluit Risico's Zware Ongevallen (hierna: BRZO) bedrijven in de drie noordelijke provincies gebeurt in samenwerking met de Omgevingsdienst Groningen en de Inspectie SZW. Deze combinatie speelt ook een bijzondere rol als het gaat om het aardbevingsrisico. Gezamenlijk met allerlei maatschappelijke partners is gewerkt aan brandveiligheid in de woonomgeving. Dit gebeurde met gemeenten, woningcorporaties en andere partijen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In bijna alle gemeenten zijn de ambities die in het HUP staan beschreven waar gemaakt. Waar dat niet is gebeurd, is de oorzaak gelegen in uitval van toezichthouders. VRG en gemeenten raken steeds beter op elkaar ingespeeld.

Vanuit de gedachte risico gestuurd werken is er ook veel aandacht gegaan naar senioren en jeugd. VRG heeft in een aantal gemeenten via het WMO-loket rookmelders geplaatst bij kwetsbare mensen, dit lijkt een vervolg te krijgen in 2018. Op veel basisscholen is brandveiligheidsvoorlichting gegeven en onder de aandacht gebracht om thuis te controleren of er rookmelders aanwezig zijn.

In Groningen is in de wijk De Wijert een pilot buurtgerichte brandweezorg gestart.

In ditzelfde kader is er in de Eemshaven gezamenlijk met de bedrijven een risicoanalyse en -inventarisatie geweest. Dit geeft beter zicht op waar de risico's zich bevinden zodat hier extra op ingezet kan worden. In Vlagtwedde is de buurtgerichte brandweezorg door een externe partij geëvalueerd met burgers, netwerkpartners en het bestuur. Deze evaluatie wordt in 2018 bestuurlijk besproken.

Daarnaast heeft VRG een samenwerking opgezet met Woonzorg Nederland, één van de grootste aanbieders van senioren huisvesting, om het niveau van brandveiligheid in hun panden te verhogen. In samenwerking met meerdere partners is een tweede succesvolle BOCK campagne in het kader van verantwoord carbidknallen gelanceerd.

Er zijn veel adviezen binnen de daarvoor gestelde termijn op het gebied van bouw- en milieuvergunningen en evenementen verstrekt. Gemeenten zijn geadviseerd bij het opstellen van hun bestemmingsplannen. In het licht van de omgevingswet is een aantal gemeenten ondersteund bij het opstellen van hun omgevingsvisie.

Het BRZO toezicht is veelal in samenwerking met de omgevingsdienst vrijwel geheel volgens plan verlopen.

De brand bij Holland Casino heeft veel voor impact gehad op VRG. Er is mede door een verzoek in het kader van de wet openbaarheid bestuur veel extra capaciteit ingezet in de nafase.

Operationele ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

Vanuit de sector Operationele Ondersteuning wordt inhoudelijk ondersteuning gegeven aan de andere sectoren. Er is naar gestreefd om middels samenwerking de operationele ondersteuning vanuit de verschillende vakgebieden te optimaliseren.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Het vakbekwaam worden en blijven van de repressieve medewerkers is essentieel. Hierbij is er volop aandacht voor het ontwikkelen en implementeren van nieuwe ontwikkelingen en inzichten. Deze nieuwe ontwikkelingen zijn vaak uitkomsten van projecten, zoals bijvoorbeeld het project 'Versterking Brandweer Onderwijs'.

Dit heeft geresulteerd in een herziening van de leidraad oefenen naar de branche standaarden. Andere voorbeelden van projecten waarbij monodisciplinair aansluiting is gezocht zijn de projecten Brandweerstand met als doel het verbinden van incidentbestrijding en risicobeheersing en de Landelijke Hernieuwde Kijk op Brandbestrijding. Voor deze landelijke projecten is de beste invulling voor VRG bepaald.

Vanuit de noordelijke samenwerking is er volop aansluiting gezocht zoals voor scenario trainingen voor de Officier van Dienst en de themaweek bevelvoerders. Er is invulling gegeven aan de wens om gezamenlijke met Veiligheidsregio Fryslân en Veiligheidsregio Drenthe ook tot een aanpak te komen voor het foto-moment in 2018.

Naast de reguliere opleidingen in samenwerking met de Brandweeropleidingscentrum Noord Nederland (hierna: BON) zijn 130 instructiemomenten van de brandbestrijdingscontainer verzorgd voor alle brandweerposten en heeft gezorgd voor een extra verdieping in de kennis. Vanuit de hernieuwde kijk op brandbestrijding en het kwadrantenmodel is geconstateerd dat de zienswijze op realistische oefenmomenten niet pasten binnen het kwadrantenmodel. Samen met de BON is gezocht naar nieuwe scenario's. Op basis van de nieuwe oefendoelen heeft de BON zijn instructeurs bijgeschoold zodat VRG uiteindelijk een beter product afneemt. De komende jaren wordt deze samenwerking geïntensiveerd.

Voor het brandweermerk is er in 2015 een nieuw online platform gerealiseerd. Hierop voortbordurend zijn de voorbereidingen gestart voor een online veiligheidsplatform voor VRG en al haar partners. Dit platform biedt de partners het podium om (de grenzen aan) hun verantwoordelijkheden beter voor het voetlicht te brengen. Door dit platform dat in 2018 gereed is samen op te zetten helpen we elkaar om onze doelgroepen beter en op maat te bedienen.

Voor zowel de mono- als de multidisciplinaire operationele en strategische planvorming zijn werkzaamheden uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in vier geactualiseerde rampbestrijdingsplannen en 250 bereikbaarheidskaarten.

Verzorgen van de beschikbaarheid van informatie voor repressie, bijvoorbeeld via de brandweer app en Landelijk Crisis Management Systeem. Deze systemen worden doorlopend geactualiseerd. Het team brandonderzoek staat nog in de kinderschoenen en maakt een mooie ontwikkeling door. De eerste uitkomsten van de reguliere onderzoeken en ook na de Holland Casino brand heeft dit al waardevolle informatie opgeleverd.

Op het gebied van materieel zijn mooie resultaten bereikt. Zo zijn de eerst vijf nieuwe tankautospuiten geleverd en is de repressieve dienst voorzien van nieuwe brandweerhelmen. Tevens is het Europese Aanbesteding traject doorlopen voor uitrakkleding. De Jan Van Der Heijden Innovatie Prijs is gewonnen voor de pilot tactiele navigatie.

Om doorlopend arbeidsveiligheid goed op orde te hebben zijn een tweetal notities opgesteld 'Been bijtrekken' en 'In pas blijven lopen'. Tevens is het Arbo beleid vastgesteld. Vanuit de Risico inventarisatie en evaluatie zijn een groot aantal punten opgelost en opgepakt.

Er is verder invulling gegeven aan de implementatie van Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en Waterongevallen.

Implementatie van mentale veerkracht. Uitbreiden van het bestaande Collegiaal Opvang Team (hierna: COT) team met vrijwilligers.

Personeel- en organisatieontwikkeling

Wat wilden we bereiken?

- Oppakken van verbeterpunten van de organisatie-evaluatie namelijk:
  - visie van de organisatie breed onder de aandacht van medewerkers brengen;
  - versterken (persoonlijk) leiderschap;
  - stroomlijnen werkprocessen.
- Aanpassing functiehuis beroepsbrandweer.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Naast het onder de aandacht brengen van de visie van de organisatie, kwam vanuit de omgeving alweer de aanleiding voor het herijken van de koers voor VRG. Er is intensief overleg geweest tussen bestuur en de directie. Daarnaast is de ontwikkeling gedeeltelijk uit de organisatie gekomen: het management heeft in diverse sessies de eerste contouren met elkaar verkend. De tactische leidinggevenden en de OR zijn ook betrokken geweest bij dit proces.

In het verlengde daarvan is de topstructuur gewijzigd en is het proces tot plaatsing van medewerkers in gang gezet.

Om het (persoonlijk) leiderschap te versterken en te investeren in samenwerkingsvaardigheden, zijn er maandelijks 'proeverijen' georganiseerd. Deze bijeenkomsten zijn druk bezocht. Dat is mooi, want op het gebied van samenwerking en (persoonlijk) leiderschap was enige versterking nodig. Verder is er veel gebeurd op het gebied van personeelsontwikkeling en vakbekwaamheid.

Op gebied van werkprocessen is bijvoorbeeld het logistieke proces opnieuw ingericht en zijn verbeteringen doorgevoerd in het aanbesteding- en inkoopproces. In de vrijwillige blusploegen zijn goede afspraken gemaakt over het verrichten van extra werkzaamheden. Als een ploeg behoefte heeft om meer zelf te organiseren wordt dat mogelijk gemaakt vanuit de pilot zelforganiserende teams.

De organisatiewijziging in de ploegen is afgerond. We zijn er trots op dat dit proces met grote uitdagingen prima is verlopen. De cultuurverandering naar 'anders werken' is opgestart. Zo worden ploegleden breder ingezet, is de ploegindeling gewijzigd, zijn er teambuildingssessies geweest, zijn er intervisiebijeenkomsten voor het kader geweest, etc. We zijn nog niet klaar, een cultuurverandering is dat nooit, maar we zijn goed op weg.

Het aantal vrijwilligers is toegenomen wat de paraatheid ten goede komt, dit ondanks dat dit, ook landelijke, een lastige opgave is. In de clusters met vrijwilligers is veel energie gestoken in de werving hiervan. Dit is in een aantal delen van ons land niet te realiseren. Ons is het wel gelukt.

Bedrijfsvoering

Wat wilden we bereiken?

Ondersteuning wordt geleverd op het gebied van financiën, facilitaire zaken, informatiemanagement en inkoop, vastgoed is er als nieuw onderdeel bijgekomen. De processen rondom het vastgoed beheer en het daarbij behorende beleid zijn vormgegeven. Doelstelling was om stappen te zetten in de optimale en efficiënte invulling van haar verantwoordelijkheid om zodoende de sectoren te ondersteunen.

- Informatiemanagement en ICT. Om de snelle ontwikkelingen binnen dit vakgebied het hoofd te bieden, is met de gebruikers het gesprek gevoerd om zo een goede bijdrage te leveren in de ondersteuning aangaande informatiemanagement. Zo kunnen de primaire processen zich optimaal richten op hun verantwoordelijkheden en kan IM/ICT de gewenste informatie makkelijker beschikbaar stellen, eenvoudig vindbaar maken, updaten, maar ook goed afschermen voor onbevoegden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Op facilitair gebied zijn stappen gezet op het gebied van contractbeheer, aanbestedingstrajecten en beheer van vastgoed. Dit heeft onder andere geresulteerd in beleid en plannen rondom vastgoedbeheer voor onderhoud, nieuwbouw en de portefeuille management taken.

Maatschappelijk verantwoord bedrijfsvoeren is een belangrijk thema voor onze organisatie. Bij de keuze van leveranciers wordt rekening gehouden met duurzaamheid, lokale betrokkenheid en maatschappelijke bijdrage, het inkoopbeleid is op deze punten geactualiseerd.

Er is een bijdrage geleverd bij het inrichten en verbeteren van processen. Met het oog op interne beheersing worden processen met een financieel karakter planmatig beoordeeld. De resultaten van deze controles zijn gedeeld met de procesverantwoordelijke, de Auditcommissie en onze accountant. Eventuele constatering zijn gebruikt om het betreffende proces te verbeteren.

Er is verder gewerkt aan het verkrijgen van inzicht in de financiële positie op lange termijn door het opstellen en beheren van een meerjarig investeringsbegroting en uitgewerkte meerjarenplannen. Daarnaast is er gebruik gemaakt van bestaande financiële benchmarks om het inzicht verder te optimaliseren.

Er is uitvoering gegeven aan het projectplan informatiebeveiliging. Vanuit het statuut informatiebeveiliging is invulling gegeven aan de beleidsuitgangspunten over de inrichting van de organisatie, procedures en werkwijzen. Daarnaast is gestart met een onderzoek om als VRG informatie gestuurd en risicogericht te gaan werken. Een breed gedragen inzicht dat met de goede databronnen waardevolle informatie ontsloten kan worden. Ook is gestart met het implementeren van zaakgericht werken wat bij breder gebruik zorgt voor betere terugvindbaarheid en archivering van belangrijke documenten. In beperkte mate wordt gebruikt gemaakt van de mogelijkheid om digitaal te vergaderen.

Wat heeft de uitvoering gekost?

Baten en lasten binnen het programma brandweer inclusief meldkamerfunctie:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	37.897	38.434	39.423	989
Baten huisvesting	3.695	3.695	3.695	0
Lasten	37.897	38.670	38.454	216
Lasten huisvesting	3.695	4.322	3.281	1.041
Resultaat voor reserve mutaties	-	-863	1.383	2.246
Reserve mutaties	-	863	863	-
Reserve mutaties huisvesting	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	2.246	2.246

Het financiële resultaat van 2.246 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening

2.2 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

Programma:	Rampenbestrijding en Crisisbeheersing
Portefeuillehouder:	P. Smit
Directeur:	W. Mansveld

Crisisbeheersing staat voor het uitvoeren van de multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze taken zijn als een programma binnen VRG belegd en worden in nauwe samenwerking met de vaste crisispartners uitgevoerd hierin heeft VRG een regie- en platformfunctie voor de multidisciplinaire samenwerking tussen de verschillende partners. In samenwerking met onze crisispartners staat onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het in beeld brengen en houden van de regionale risico's, het bepalen van beleid ten aanzien van het omgaan met deze risico's en het adequaat functioneren van de crisisorganisatie in onze regio voorop.

Wat wilden we bereiken?

Samen met onze partners zorgen voor een adequate voorbereiding op multidisciplinaire inzet tijdens rampen en crises. Uitvoering geven aan de wettelijke taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, zoals beschreven in de WvR en andere relevante wet- en regelgeving en het nakomen van bestuurlijke regionale afspraken.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Contextgericht werken

- *Regionaal Crisisplan*
Gestart met de herziening van het Regionaal Crisisplan, vaststelling is voorzien voor 2018.
- *Strategische koers*
Hard gewerkt aan de Strategische Koers van VRG. De inhoud van deze koers ligt in de lijn van de beleidskeuzes die in het Beleidsplan 2016-2019 zijn geformuleerd. De verdere uitwerking van de koers en beleidskeuzes wordt in 2018 ter hand genomen.
Onderdeel van de nieuwe koers is de oriëntatie op nieuwe risico's. Er heeft een verkenning plaatsgevonden op het risico Cybersecurity waarbij een nieuw netwerk is aangeboord en een strategische bijeenkomst Cybersecurity heeft plaatsgevonden.
- *Staat van de Rampenbestrijding.*
Eind 2016 is door de Inspectie van J&V de Staat van de Rampenbestrijding 2016 uitgebracht. Hierin geeft de Inspectie aan dat VRG de organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing goed op orde heeft en op een aantal punten bovengemiddeld scoort. Een aantal hierin vermelde verbeterpunten zijn inmiddels opgepakt.
- *Ontwikkeling en actualisatie Rampbestrijdingsplannen.*
Conform planning zijn verschillende rampbestrijdingsplannen geactualiseerd en is er voor gekozen deze plannen zoveel mogelijk aan te bieden in een overzichtelijk 'A3-formaat'.
- *Terrorismegevolgbestrijding*
Samen met de partners in crisisbeheersing en de beide buurregio's is gestart met het ontwikkelen van een incidentbestrijdingsplan terrorismegevolgbestrijding. Een noordelijke netwerkdag voor commando plaats incident (hierna: CoPI). en ROT plaats over dit thema is door VRG voorgezeten.
- *Relatie met (vitale) partners.*
Naast het contact dat wij regulier onderhouden met onze partners en vertegenwoordigers van de vitale infrastructuur, zijn er themabijeenkomsten georganiseerd voor verschillende doelgroepen met diverse actuele onderwerpen. Hieronder dijkversterking in de regio, treinincident Winsum en samenwerking bij incidentbestrijding op de Waddenzee.

- *Overeenkomst reddingsbrigade*
Afgelopen jaar is een overeenkomst gesloten met de Reddingsbrigade over de regionale bijdrage aan de Nationale Reddingsvloot. De reddingsbrigade zal twee van de vier vaartuigen leveren VRG levert de andere twee. Formele ondertekening van de overeenkomst in 2018.
- *Bezoek koninklijk paar 2018*
Een begin gemaakt met de multidisciplinaire samenwerking rondom Koningsdag 2018.

Vakmanschap

- *Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (hierna: MOTO).*
Het oefenjaar MOTO loopt vanaf september 2017 tot juni 2018. Het oefenjaarprogramma wordt doorlopen volgens de afspraken. Nieuw is het oefenen van het CoPI conform de "Uitvoeringsafspraken regelgeving VR-plichtige bedrijven" van de inspectie van J&V uit 2016.
- *Evalueren en leren.*
Er hebben zich 8 incidenten voorgedaan die leidden tot opschaling naar Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (hierna: GRIP) 1 en twee incidenten tot GRIP 2. Er is twee maal een Voorbereidend GRIP geweest. Op basis van de beschikbare evaluaties van deze incidenten zijn aanbevelingen en actiepunten geformuleerd ter versterking van de crisisorganisatie. De leerpunten op het gebied MOTO worden meegenomen in opleidingen en oefeningen en de versterking van de crisisorganisatie.
- *Evaluatie brand Holland Casino*
In augustus vond een grote brand plaats bij Holland Casino. Vanuit het programma Crisisbeheersing zijn twee multidisciplinaire evaluaties van het optreden van de crisisorganisatie verzorgd. Voor één evaluatie is het COT benaderd. De inhoud van evaluaties wordt in 2018 besproken in de gemeenteraad van Groningen.
- *Pilot Veiligheids Informatiecentrum Noord-Nederland*
De eerste pilot met als doel het onderzoeken van de mogelijkheden om te komen tot een dynamisch risicobeeld heeft in samenwerking met de buurregio's en MkNN plaatsgevonden.
- *Informatiemanagement.*
De doorontwikkeling rondom informatiemanagement staat niet stil, de noordelijke multidisciplinaire veiligheidsbriefing welke in 2016 is ontwikkeld is inmiddels ingeburgerd. Er zijn afspraken gemaakt over het gezamenlijk oppakken van de opleiding voor de monodisciplinaire informatiecoördinatoren in de nissen. Dit wordt begin 2018 gerealiseerd. De noordelijke dag voor informatiemanagers is georganiseerd. De coördinatie en het dagvoorzitterschap werd verzorgd vanuit VRG.

Gaswinning en aardbevingen

De aandacht binnen VRG voor de thematiek rondom gaswinning en aardbevingen is onverminderd doorgezet. Door de Nationaal Coördinator Groningen (hierna: NCG) was initieel financiële ondersteuning toegezegd tot medio 2017. Gedurende het jaar is deze toezegging uitgebreid voor het invullen van de formatieplaatsen van de programmaleider en de communicatieadviseur aardbevingen tot medio 2019. De programmaleider heeft in oktober 2017 afscheid genomen, de direct opengestelde vacature is in januari 2018 ingevuld.

In 2016 is reeds gerefereerd aan de complexiteit van partijen die betrokken zijn (of kunnen zijn) bij gaswinning en aardbeving. De noodzaak om als VRG aan te sluiten bij relevante maatschappelijke en bestuurlijke netwerken en kennis- en onderwijsinstellingen is groot.

De volgende resultaten zijn behaald:

- *Kopgroep gaswinning*

Vanwege de hoeveelheid en complexiteit en samenhang van veel technische rapportages is vanuit VRG in samenwerking met de provincie een kopgroep samengesteld met medeoverheden. De focus ligt op het thema eenduidige advisering gaswinning en het netwerk dat zich daarmee bezig houdt. De kopgroep onder voorzitterschap van VRG bereidt tevens de bestuurlijke overleggen over de gaswinning voor.

- *Beroepsprocedure gaswinningsbesluit*
Voorbereid door de kopgroep gaswinning is door de provincie, gemeenten en VRG gezamenlijk opgetrokken bij de advisering op de voorstellen van het gaswinningsbesluit. In november is in de Raad van State besloten dat de minister binnen een jaar met een nieuw voorstel dient te komen met hierbij meer oog voor de veiligheid van de bewoners.
- *Walk through*
In het voorjaar is een walk through georganiseerd. Alle directieleden Crisisbeheersing, de voorzitter van VRG, de burgemeester van Loppersum en de NCG namen hieraan deel. Het doel was om de verschillende stappen na een zware aardbeving te doorlopen. Deelnemers reageerden enthousiast en willen een vervolg hierop in 2018.
- *Opleiding constructieve veiligheid*
In de opleiding van de brandweer zit minimale kennis van bouwkundige constructies en hoe met kwetsbare of mogelijk ontwrichtende constructies om te gaan. Aardbevingen kunnen andere type schade veroorzaken en om deze met een eerste inschatting te kunnen beoordelen op veilige c.q. onveilige situaties is samen met de Hanzehogeschool een opleiding op maat ontwikkeld voor VRG deze wordt in 2018 gegeven.
- *Lesprogramma Aardbevingen*
Voor basisscholen is in 2015 een lesprogramma aardbevingen ontwikkeld. Na lancering in 2016 is in 2017 het lesprogramma bij verschillende scholen uitgerold.
- *Gronings Perspectief*
In opdracht van de NCG en GGD Groningen heeft de RUG Gronings Perspectief ingericht. Hierin wordt onderzoek gedaan naar de veiligheidsbeleving, gezondheid en het toekomstperspectief van de inwoners van Groningen. VRG maakt samen met provincie, gemeenten, maatschappelijke organisaties en NCG deel uit van de begeleidingscommissie.

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma Crisisbeheersing:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Verschil
Baten	1.098	1.105	1.192	87
Lasten	1.098	1.105	1.270	-165
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	-77	-77
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	-77	-77

Het financiële resultaat van 77 duizend euro negatief wordt toegelicht in de jaarrekening.

2.3 Gemeentelijke Kolom Groningen

Programma:	Gemeentelijke Kolom Groningen
Portefeuillehouder:	L. Kompier
Directeur:	F. Wiertz

De GKG organiseert als volwaardige crisispartner vanuit de visie op eigentijdse bevolkingszorg de voorbereiding op de gemeentelijke- of bevolkingszorgprocessen van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De GKG werkt vanuit één loket en is daarmee een efficiënte, effectieve en doelmatige organisatie voor alle Groninger gemeenten. Het Netwerkteam GKG is belast met zowel de regionale als lokale voorbereiding op en organisatie van bevolkingszorgprocessen (communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning) en draagt zorg voor de advisering, planvorming, beheer, opleiding, training en oefening.

Het regionale Team Bevolkingszorg geeft tijdens een ramp of crisis uitvoering aan de bevolkingszorgprocessen. Het team bestaat uit ongeveer 300 regionale medewerkers van de Groninger gemeenten en wordt op het gebied van communicatie aangevuld met medewerkers van de samenwerkende crisispartners. Naast het regionale team heeft iedere gemeente ook lokaal nog een klein team van medewerkers die voornamelijk een lokale ondersteunende rol hebben voor het Gemeentelijk Beleidsteam in hun gemeente.

Wat wilden we bereiken?

- Goede voorbereiding op incidenten, rampen en crises door planvorming, opleiden - trainen - oefenen, advisering, evaluatie en de organisatie van het regionale Team Bevolkingszorg.
- Een adequaat en effectief regionaal Team Bevolkingszorg bestaande uit regionale expertteams die binnen VRG snel kunnen worden ingezet om de kwaliteit en flexibiliteit te leveren voor gemeenten. Het Team Bevolkingszorg kent de volgende vastgestelde hoofdtaken: (crisis)communicatie, publieke zorg, omgevingszorg, informatie en ondersteuning (inclusief de preparatie nafase).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Organisatie Team Bevolkingszorg

Medio 2016 is de evaluatie van de regionalisering GKG uitgevoerd en aansluitend heeft een externe visitatie plaatsgevonden. In december 2016 stelde het Algemeen Bestuur deze evaluatie, waarbij meerdere verbeterpunten werden benoemd, vast. De volgende verbeterpunten zijn door de directie GKG in 2017 opgepakt:

- Doorontwikkeling Bevolkingszorg. Onderliggende thema's:
  - Borging crisisfuncties in personeelsbeleid gemeenten o.a. gericht op bezetting functies en opleiden, trainen en oefenen (OTO).
  - Samenwerking 3 Noord: intensivering van de afstemming en samenwerking op het vlak van bevolkingszorg. Betreft o.a. OTO en crisiscommunicatie.
  - Implementatie en doorontwikkeling werkwijze bevolkingszorg (BZOO 2.0).
  - Versterken crisiscommunicatie
  - Versterken draagvlak regionale werkwijze en organisatie (mede i.r.t. herindeling).
- Het in evenwicht brengen van formatie en (geactualiseerd) takenpakket GKG.
- Investeren in / versterken van verbinding met gemeenten.
- Positionering en aansturing GKG binnen VRG.

Er zijn meerdere evaluaties voor inzetten van Team Bevolkingszorg geweest. Deze evaluaties hebben verbeterpunten opgeleverd voor bevolkingszorg die nadrukkelijk het belang van de beoogde doorontwikkeling onderstrepen. Rode draden hierbij zijn:

- Alarmering en opkomst. Het merendeel van Team Bevolkingszorg staat op een 'kanspiket'. Bij recente incidenten is gebleken dat bij een deel van de functies het moeite kost deze bezet te krijgen. Oorzaken liggen bij onvoldoende bezetting van functies en het niet reageren en opkomen na alarmering.
- Overdracht. De crisisorganisatie en Team Bevolkingszorg in het bijzonder voeren gemeentelijke taken uit op het vlak van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het is hierbij belangrijk dat zowel tijdens als na incidenten de crisisorganisatie en de gemeenten goed met elkaar verbonden zijn en blijven. Hierbij valt te denken aan o.a. communicatie en nafase.
- Communicatie. Versterken van de crisiscommunicatie onder ander op het vlak van omgevingsanalyse en de operationele communicatie.
- Nafase. Versterken van de mono- en multidisciplinaire preparatie nafase en warme overdracht naar gemeente.

In de afgelopen jaren is de inzet van Team Bevolkingszorg aanzienlijk toegenomen. Dit geldt voor de expertteams in het algemeen en zeker voor de functies op hard piket in het bijzonder zoals de Officieren van Dienst Bevolkingszorg, de Hoofden taakorganisatie en de communicatieadviseurs. Deze toename is enerzijds te verklaren door de werkwijze die sinds de regionalisering is doorgevoerd, anderzijds wordt bevolkingszorg ook in toenemende mate meer ingezet. Dit is onder andere goed te zien in de toename van de inzet van de Officieren van Dienst Bevolkingszorg. Het aantal alarmeringen groeide van 97 alarmeringen in 2015 naar 138 alarmeringen in 2016 en 157 alarmeringen in 2017. Het aantal inzeturen groeide ook sterk.

Dit laat onverlet dat de betrokken gemeentelijke medewerkers in de volle breedte steeds vaker ingezet worden. Van de ene kant wijst dat er op dat bevolkingszorg zijn plaats echt heeft ingenomen, van de andere kant leert de ervaring ook dat die toegenomen inzetten afgezet tegen de huidige organisatorische setting ook kwetsbaar maakt.

Het blijkt dat veel gemeenten moeite hebben voldoende medewerkers te leveren aan het regionale team Bevolkingszorg. De directie GKG heeft de gemeenten via de gemeentesecretarissen aangesproken om de afspraken over o.a. levering van medewerkers en de deelname aan OTO activiteiten beter te borgen en waar nodig een inhaalslag te maken. Begin 2018 is dit vanuit het Algemeen Bestuur in een brief aan de colleges van B&W onderstreept.

Een andere ontwikkeling zien we op het vlak van crisiscommunicatie, waar het oorspronkelijke uitgangspunt om als kolommen gezamenlijk te voorzien in de personele bezetting, dat enkele kolommen gaandeweg de prioriteiten hebben verlegd.

Tot slot zijn er stappen gezet in de samenwerking op het vlak van bevolkingszorg in 3Noord-verband.

Team Bevolkingszorg telt 33 regionale functies met plaats voor 302 functionarissen waarvan er eind 2017 265 ingevuld zijn. Hiervan werden 248 door de gemeenten geleverd en 17 door de overige crisispartners, waaronder VRG. Het blijkt dat veel gemeenten moeite hebben voldoende medewerkers te leveren aan het regionale team Bevolkingszorg.

Bij gemeenten waren nog eens 320 lokale medewerkers beschikbaar die een (reguliere) rol kunnen vervullen bij een crisis (zoals bode, receptionist, GIS-medewerker e.d.).

Het Netwerkteam GKG telde in totaal 9 medewerkers (7,65 fte). Binnen het team was sprake van onderbezetting als gevolg van langdurige uitval door ziekte. De directie, bestaande uit gemeentesecretarissen, uit drie directieleden (± 0,3 fte).

Opleiden, trainen en oefenen

Er is een vervolg gegeven aan het Opleiden, Trainen en Oefenen van de functionarissen en teams binnen het regionale team Bevolkingszorg. Het OTO-beleidsplan voor GKG, dat nauw verbonden is aan het multidisciplinaire beleidsplan, is de basis voor de invulling van de activiteiten.

Het aantal OTO activiteiten voor het regionale team Bevolkingszorg bedroeg 56. Hiervan waren 34 activiteiten alleen voor bevolkingszorg. Meest in het oog springende activiteit was de monodisciplinaire systeemtest bevolkingszorg die in april plaatsvond. Hierbij werd het gehele team bevolkingszorg onaangekondigd getest. Andere activiteiten waren de 'basismodules crisismanagement', 'lezen LCMS', functiegericht opleidingen, netwerkbijeenkomsten voor taakorganisatie en hard piket.

De Communicatieadviseurs Regionaal operationeel team- beleidsteam en Hoofden taakorganisatie Communicatie gecertificeerd. Het deelnamepercentage aan OTO activiteiten team bevolkingszorg ligt nog te laag. Te gemakkelijk zeggen medewerkers af voor opleidingen en trainingen. Dit is doorlopend een punt voor bespreking met de gemeenten.

Er werd daarnaast deelgenomen aan 22 multidisciplinaire activiteiten zoals CoPI oefendagen, ROT oefeningen, thema-college, Gemeentelijk beleidsteam trainingen. Er is geparticipeerd in meerdere MOTO werkgroepen zoals Elektronische Leeromgeving Brandweer, doelgroepen in beeld, functionarisvolgsysteem en de opleidingscyclus.

Planvorming

De planvorming voor Bevolkingszorg is compleet en vraagt doorlopend aandacht voor actualisatie om deze in lijn te houden met de visie-elementen en prestatie-eisen van Bevolkingszorg op Orde 2.0, het Besluit veiligheidsregio's en het Regionaal Crisisplan VRG. Door de directie is het Organisatieplan GKG opnieuw vastgesteld.

Binnen het programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing is intensief meegewerkt aan de totstandkoming en actualisatie van de multidisciplinaire planvorming zoals de rampbestrijdingsplannen

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma Gemeentelijke kolom Groningen:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Verschil
Baten	900	914	914	-
Lasten	900	914	845	69
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	69	69
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Ottrekking reserve	-	-	-	-
Reserve mutaties	0	0	0	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	69	69

Het financiële resultaat van 69 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

2.4 GHOR

Programma:	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
Portefeuillehouder:	B.C. Hoekstra
Directeur:	J. Rietveld

Het GHOR Bureau, vanaf mei qua werkgeverschap ondergebracht bij VRG, bestaat uit negen medewerkers die allen ook een crisisfunctie vervullen. Het GHOR Bureau is gehuisvest bij GGD Groningen vanwege de eindverantwoordelijkheid van de Directeur Publieke Gezondheid en de nauwe samenwerking met de specialisten van GGD Groningen voor de crisisorganisatie.

De GHOR is verantwoordelijk voor de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening tijdens rampen en crises. De geneeskundige hulpverleningsketen bestaat uit meerdere autonome partijen, zoals Regionale Ambulancevoorziening (hierna: RAV), ziekenhuizen en huisartsenposten, die ieder een eigen verantwoordelijkheid hebben bij de voorbereiding op en de werkzaamheden bij een incident waarbij goede afstemming leidt tot een adequaat zorgproces. Ook instellingen (sector verpleging en verzorging) die geen actieve rol hebben in de crisisbeheersing adviseren wij over voorbereiding op rampen en crises. GHOR informeert over de kwetsbaarheid van zorgcontinuïteit, brand, stroomuitval of uitval van personeel zijn voorbeelden van situaties die een disbalans in de reguliere zorg(keten) kunnen veroorzaken.

De GHOR brengt partijen bij elkaar op zowel strategisch als tactisch/operationeel niveau om afspraken te maken over samenwerking, aansluiting en afstemming. Voor een goede hulpverlening is verdere samenwerking nodig tussen de zorgketen en alle crisispartners. Daarnaast vormt de GHOR de spil tussen de partners uit de acute zorg, veiligheid en het openbaar bestuur, in de (voorbereiding op) rampenbestrijding en crisisbeheersing. Drijfveer is om samen met onze partners te werken aan een toekomstbestendige (crisis)organisatie.

Onze missie: samen werken aan de gezondheid en veiligheid van iedereen in de regio Groningen bij rampen en crises.

Vanuit onze kernwaarden (betrouwbaar, gedreven, innovatief, herkenbaar en toegankelijk) zetten wij ons in voor een toekomstbestendige (crisis)organisatie die in een veranderende omgeving is voorbereid op haar taak.

Wat wilden we bereiken?

Er zijn 3 strategische doelstellingen geformuleerd:

- Klaar voor de toekomst;
- Informatiemanagement op orde;
- Optimaal gepositioneerd in het netwerk.

Door middel van een jaarplan wordt gestuurd om de doelstellingen te realiseren, voor 2017:

- Nieuw crisismodel GHOR Groningen beschrijven en invullen.
- Visie ontwikkelen op informatiemanagement en vorm geven.
- Stakeholders analyse opstellen.
- Convenanten met witte ketenpartners zijn opnieuw bekeken en vastgesteld.
- Afspraken over samenwerking GHOR-NN zijn gemaakt.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Nieuw crisismodel

Er is een nieuw crisismodel, operationeel vanaf 2018, beschreven en hieraan is invulling gegeven met voldoende opgeleide functionarissen. Er zijn nieuwe crisisfunctionarissen opgeleid namelijk: 2

algemeen commandanten, in 2018 volgen er nog 2, en 5 Hoofden Informatie. In totaal zijn 5 crisisfunctionarissen niet werkzaam bij de GHOR maar bij ketenpartners (GGD en RAV).

Informatiemanagement

Na een lange voorbereiding op de invulling van de taak informatiemanagement binnen ons nieuwe crisismodel zijn meer GGD medewerkers meegenomen in de opleiding voor informatiemanager binnen de GGD.

Om samenwerking op Noord Nederlandse te maximaliseren op dit gebied wordt gewacht tot er een gezamenlijke visie is op informatiemanagement. Vanwege verschillende werkwijze en opvattingen is dit nog niet gelukt. Ketenpartners worden betrokken bij dit proces dat nog volop in ontwikkeling is.

Positionering

Op verschillende niveaus hebben we gewerkt aan onze positionering:

Intern:

- GGD: Bestaande overleggen zijn kritisch bekeken en zo nodig anders ingevuld.
- Het verbinden van GRIP en GROEP (GGD Crisisplan) is een speerpunt waar steeds meer vorm aan wordt geven.
- De samenwerking met de GGD bij evenementenadvisering krijgt steeds meer vorm.
- VRG: Als onderdeel van de koerswijziging van VRG leveren wij hieraan onze bijdrage;
- GHOR Noord-Nederland: Er is een goede ontwikkeling in de samenwerking tussen de 3 GHOR bureaus van Groningen, Friesland en Drenthe. Uitgangspunt hierbij is: "Samenwerken tenzij...." Verschillende werkgroepen onderzoeken mogelijkheden om meer samen te werken.

Extern:

- Met onze keten- en multi partners; Verschillende convenanten zijn opnieuw bekeken en bijgesteld. Gestart is met actualiseren van het convenant met de Groninger ziekenhuizen. De intentie is dat we één basis convenant maken dat in Noord Nederland wordt gebruikt.
- Een nieuw convenant met betrekking tot de Grootschalige Geneeskundige Bijstand structuur is door het Nederlands Rode Kruis/RAV en GHOR dit jaar getekend.
- De Directeur Publieke Gezondheid heeft een ronde gemaakt langs alle gemeenten en bestuurders waar de rol en positie van GGD en GHOR op de agenda stond.
- Met de Hanzehogeschool ontwikkelen we een scholing voor zorginstellingen voor 24-uurs zorg in de aardbevingsregio.
- Met een vertegenwoordiging van de crisis coördinatoren van de Noord-Nederlandse ziekenhuizen, Cycloon en de GHOR is er een concept Handreiking voor de positionering van de crisis coördinator in de ziekenhuizen geschreven.

Binnen de reguliere activiteiten zijn als bijzonderheden te melden:

Operationele inzetten en evaluaties:

We hebben ons aandeel geleverd in de multi-evaluaties. Mono is het treinincident Winsum uitgebreid geëvalueerd.

Evenementenadvisering:

Het aantal evenementenadviezen blijft gelijk aan voorgaande jaren. Wel is er steeds meer aandacht voor gezondheid en veiligheid bij publieke evenementen. Er is bijgedragen aan de ontwikkelingen op landelijk niveau en dit zal in 2018 regionaal worden ingevuld.

Wat heeft de uitvoering gekost?

De baten en lasten binnen het programma GHOR:

	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Baten	1.778	1.788	1.788	-
Lasten	1.778	1.788	1.735	53
Resultaat voor reserve mutaties	-	-	53	53
Toevoeging reserve	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-
Reserve mutaties	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	-	-	53	53

Het financiële resultaat van 53 duizend euro wordt toegelicht in de jaarrekening.

Paragrafen

2.1 Lokale heffingen

VRG voert de wettelijke taken op het gebied van Brandweezorg, Rampenbestrijding en Crisisbeheersing uit. Bestuurlijk gezien maakt de GHOR deel uit van VRG organisatorisch is zij onderdeel van de GGD.

De voor de uitvoering van de taken van VRG gemaakte kosten worden, onder aftrek van rijksbijdrage BDuR toegerekend aan de deelnemende gemeenten, conform een vooraf overeengekomen verdeelsleutel. De verdeelsleutel is bepaald op basis van inwoneraantal en het fictief aandeel van het cluster Openbare Orde en Veiligheid (hierna: OOV) in het gemeentefonds.

Naast de gemeentelijke bijdrage zijn er geen bestuurlijk vast te stellen gebonden of vrij besteedbare lokale heffingen.

2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De beoordeling van de robuustheid van het weerstandsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit: bestaande uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit.

In 2015 is door het algemeen bestuur de beleidsnota risicomangement en weerstandsvermogen vastgesteld. Deze wordt tenminste eenmaal per vier jaar herzien. De hierin opgenomen actuele risico's worden periodiek herzien en hierin wordt in de P&C-documenten gerapporteerd.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in het verhoudingsgetal:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit (vrij beschikbare reserves)}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (uitkomst risico analyse)}}$$

Gemeenten verwachten dat VRG risicobewust handelt en de gevolgen van financiële calamiteiten zoveel mogelijk zelf opvangt. Om die reden is een zekere buffer aan te raden de hieraan gekoppelde bandbreedte is tussen 1,0 en 1,4.

De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,12 beschikbare weerstandscapaciteit (2.805) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (2.500).

Beschikbare weerstandscapaciteit

In deze jaarrekening wordt het bestuur de volgende bestemmingsvoorstellen voorgelegd.

Programma	Bedrag	Resultaat bestemming
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	803	Vormen bestemmingsreserve huisvesting
	600	Vormen bestemmingsreserve reorganisatie
	767	Vormen bestemmingsreserve begrotingsactualisatie 2017
	76	Toevoegen aan algemene reserve VRG

Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	- 77	Onttrekken uit algemene reserve VRG
Gemeentelijke Kolom Groningen	69	Vormen bestemmingsreserve versterking GKG 2018
GHOR	53	Toevoegen aan algemene reserve VRG
Totaal	2.290	

Dit bestemmingsvoorstel heeft het volgende tot gevolg voor de reserves:

Reserves	31-12-2016	Bestemming resultaat 2016	1-1-2017	Onttrekking 2017	31-12-2017	Bestemming resultaat 2017	1-1-2018	Beschikbare weerstandscap.
Algemene reserve								
VRG	2.065	689	2.754	-	2.754	51	2.805	2.805
Totaal algemene reserve	2.065	689	2.754	-	2.754	51	2.805	2.805
Bestemmingsreserve								
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-	2.011	-
BTW GKG	129	-129	-	-	-	-	-	-
Aanvullende demping herijking	-	200	200	-200	-	-	-	-
Huisvesting	-	663	663	-663	-	803	803	-
Reorganisatie	-	-	-	-	-	600	600	-
Begrotingsactualisatie 2017	-	-	-	-	-	767	767	-
Versterken GKG 2018	-	-	-	-	-	69	69	-
Totaal bestemmingsreserve	2.140	734	2.874	-863	2.011	2.239	4.250	-
Totale reserves	4.205	1.423	5.628	-863	4.765	2.290	7.055	2.805

De algemene reserve VRG wordt tot het beschikbare weerstandscapaciteit gerekend. Deze dient om een tekort in de exploitatie op te vangen en ter dekking van de opgenomen risico's onder de benodigde weerstandscapaciteit.

Niet tot het beschikbare weerstandscapaciteit worden de bestemmingsreserves gerekend:

- Materieel VRG is (grotendeels) bestemd om de kapitaallasten op toekomstige investeringen in activa die eenmalig door het Rijk zijn geschonken te dekken.
- Huisvesting deze is voor 240 duizend euro ingezet voor afschrijvingskosten en onderhoudskosten voor kazernes waarvan de afronding van de overname in 2017 is afgewikkeld. Voor 423 duizend euro (afschrijvingslasten kazernes gemeente Groningen) staan er geen kosten tegenover de reserveonttrekking. Verzocht wordt de afschrijvingslasten voor deze kazernes voor 2016 en 2017 toe te voegen aan de reserve.
- Reorganisatie deze wordt verzocht te vormen voor de frictiekosten als gevolg van de reorganisatie waarmee in 2017 een begin is gemaakt.
- Begrotingsactualisatie 2017 deze wordt verzocht te vormen voor de wel in de jaarstukken 2017 opgenomen gemeentelijke bijdrage die niet bij de gemeenten in rekening wordt gebracht gezien het behaalde financiële resultaat over 2017.

- Versterken GKG 2018 deze wordt verzocht te vormen om invulling te geven aan de extern uitgevoerde visitatie. Voor de begroting 2019 is hiervoor een extra financiering gevraagd. Vanuit de bestemmingsreserve zal het opstartjaar 2018 grotendeels gefinancierd worden.

Benodigde weerstandscapaciteit

De risico's voor uitvoering van de veiligheidsregio-taken worden conform vastgesteld beleid gemonitord in het kader van de P&C cyclus. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de risico's die VRG onderkent met mogelijke financiële consequenties:

Risico (nader beschreven in bijlage IV 'Risico's')	Actueel vanaf	Bedrag	Kans
Gezond en veilig werken	2016	150	Hoog
Overdracht MkNN naar LMO, incl. verlies OMS vergoeding	2021	600	Hoog
Informatievoorziening incl. privacywetgeving	2016	450	Hoog
Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten	2014	500	Hoog
Claims van derden	2014	250	Midden
Claims van eigen personeel	2014	200	Midden
Versneld afschrijven materieel	2014	100	Hoog
Aardbevingen	2017	600	Hoog
Organisatorische wijzigingen	2014	PM	Hoog
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	2020	PM	Hoog
Bluswatervoorzieningen	2014	PM	Hoog
Prijsstijgingen	2017	100	Hoog
Inrichting brandweezorg stedelijk gebied	2020	PM	Hoog
Nieuwe omgevingswet	2021	PM	Hoog
Totaal		2.950	
Totaal met kans 'hoog'		2.500	

Beoordeling weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen komt uit op 1,12, VRG voert tweemaal per jaar een inventarisatie uit naar alle strategische risico's, medio december is de laatste uitgevoerd. Een groot deel van de risico's is te mitigeren door beheersmaatregelen. Daarnaast is sprake van een aantal risico's met een structurele component. Deze nemen we in het 1e jaar voor 100% mee in de beoordeling van het weerstandsvermogen. Daarna worden beheersmaatregelen getroffen, waarmee het effect van structurele risico's worden opgevangen door een begrotingsuitzetting of een bezuiniging. Bovenstaand overzicht laat zien dat, rekening houdend met deze beoordeling, de benodigde weerstandscapaciteit € 2.500.000 is.

Overige kengetallen

Kengetallen	2016	Begroting 2017	2017
Netto schuldquote	34,6%	51,1%	31,1%
Netto schuldquote gecor. voor verstrekte leningen	34,6%	51,1%	31,1%
Solvabiliteitsratio	23,0%	16,1%	26,3%
Structurele exploitatieruimte	-2,5%	-2,2%	-2,1%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote is ten opzichte van vorig jaar afgenomen, er is in 2017 voor 2,1 miljoen aan langlopende financieringen aangetrokken voor de overname van kazernes. Hiertegenover staat een begrotingstoename van 1,7 miljoen. Ten opzichte van de begroting is het kengetal veel lager. In de begroting was rekening gehouden met een aan te trekken financiering voor de overname van de twee kazernes van de gemeente Groningen.

De verklaring van de ontwikkeling van het solvabiliteitsratio wordt veroorzaakt door de toegenomen bestemmingsreserve en het positieve financiële resultaat over 2017.

De structurele exploitatieruimte (voor reserve mutatie) is negatief, conform begroting. De negatieve structurele exploitatieruimte was voorzien in 2016. Door incidenteel meevallende kosten en baten is uiteindelijk wel een positief financieel resultaat gehaald na mutaties van reserves.

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Tot en met 2015 waren de kazernes, waarin VRG is gehuisvest, in eigendom van de gemeenten, waar tevens de verantwoordelijkheid voor het onderhoud lag. In 2016 is gestart om met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 de kazernes over te nemen van de gemeenten danwel een huurcontract op te stellen. Voor twee kazernes geldt dat deze in eigendom blijven van de gemeente gelet op de nieuwbouwplannen. In 2016 zijn 22 kazernes overgedragen aan VRG en zijn 5 huurcontracten opgesteld voor de kazernes die in eigendom blijven van de gemeenten. In 2017 zijn 2 kazernes overgenomen en voor 7 kazernes zijn huur contracten afgesloten. Voor een drietal kazernes is de transitie nog niet volledig afgerond, dit betreft de kazernes in Groningen en Haren.

Met de gemeente Groningen is in gesprek om de transitie conform bestuursbesluit met terugwerkende kracht af te ronden vanaf 1 januari 2016.

Voor de kazernes in eigendom is het gewenste kwaliteitsniveau gesteld op niveau 3 (redelijk) volgens NEN 2767. Om deze kwaliteit te waarborgen is voor de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen opgesteld. Bij de huurlocaties wordt gestreefd om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau. Aangezien de kosten van groot onderhoud naar verwachting significant fluctueren over de jaren is er voor gekozen deze te egaliseren met behulp van een in 2017 gevormde voorziening groot onderhoud.

Het onderhoud van materieel vindt plaats conform een onderhoudskalender. De investeringscyclus van dit materieel waaraan veelal een aanbestedingstraject gekoppeld is, is vertraagd, waardoor er een onderschijding op de kapitaallasten is. De nodige inhaalslagen worden gemaakt.

2.4 Financiering

In het treasurystatuut is bepaald dat investeringen in beginsel uit eigen middelen worden gefinancierd. Wanneer deze ontoereikend zijn, wordt hiervoor een lening aangetrokken. De omvang en looptijd wordt afgestemd op de omvang en levensduur van het te financieren materiële vaste actief. De aflossingsbedragen vallen binnen de kaders voor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet, uit de Wet financiering decentrale overheden. Het beleid is defensief en risicomijdend en erop gericht om de financieringsrisico's zo goed mogelijk te beheersen. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Eind 2017 staan er 9 leningen in de boeken voor een totaalbedrag van 12,2 miljoen euro.

Liquiditeitspositie

Met de huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (hierna: BNG), is een krediet- en depotarrangement vastgelegd van 3,3 miljoen euro voor de kortlopende negatieve saldi in rekening-courant. In het eerste halfjaar zijn bij de Nederlandse Waterschapsbank twee kasgeldlening aangetrokken voor tijdelijke aanzuivering van benodigd werkkapitaal. Deze leningen met een

omvang van 3 miljoen en 1 miljoen hebben een rentebate opgeleverd. Voor de aankoop van de kazernes zijn langlopende leningen aangetrokken.

Schatkistbankieren

De 'wet verplicht schatkistbankieren' verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Hiervoor geldt een drempelbedrag € 340.000 dit is van 0,75% van het begrotingstotaal. De naleving van de regeling is opgenomen in de toelichting op kortlopende vorderingen van de balans.

Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet geeft aan hoeveel geld voor de periode van maximaal één jaar geleend mag worden. Dit is 8,2% van het begrotingstotaal en komt neer op € 3.767.000 wat . De gemiddelde netto vlottende schuld heeft het kasgeldlimiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Gem. netto vlottende schuld	2.034	- 441	- 1.429	- 1.676
Kasgeldlimiet	3.767	3.767	3.767	3.767
Ruimte onder kasgeldlimiet	1.733	4.208	5.196	5.443

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De samenstelling van de leningenportefeuille is zodoende dat ook in de toekomst bij herfinanciering de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Renterisico norm	
Begrotingstotaal	45.936
Voorgeschreven percentage	20%
Risico norm	9.187
Rente herzieningen	0
Aflossingen	295
Rente risico	295
Renterisico norm	9.187
Rente risico	295
Ruimte onder de renterisico norm	8.892

2.5 Bedrijfsvoering

Binnen bedrijfsvoering en DPOO worden alle ondersteunende taken verricht waaronder financiën, personeelszaken, facilitaire zaken, informatiemanagement en inkoop.

De aandacht is vooral gericht geweest op:

- Overname/ huur van kazernes inclusief financiering en inrichten van een beheersorganisatie voor het beheer en onderhoud.
- De overgang van het personeel van de GHOR van de gemeente Groningen naar VRG is afgerond.
- De overgang van het personeel van de GKG van de verschillende Groninger gemeenten naar VRG is voorbereid.
- Aan het in 2016 opgezette functiehuis en het formatieplan beroepsbrandweer is invulling gegeven.
- Opzetten van contractmanagement en treasury.
- Inspelen op de ontwikkelingen op het gebied van informatiemanagement en ICT.

2.6 Verbonden partijen

- Stichting beheer Openbare Voorzieningen Meldkamer Noord-Nederland (hierna: stichting MkNN):
In 2015 heeft VRG via de 'samenwerkingsovereenkomst MkNN' een belang in de stichting MkNN gevestigd te Drachten. De Stichting MkNN heeft als doel: het verwerven, beheren en verhuren van een register goed ten behoeve van de MkNN en is hiermee in 2011 gestart. De stichting MkNN is een onderneming zonder winststreven en keert het overgebleven resultaat uit aan de deelnemende partijen. Het eigen vermogen einde boekjaar 2017 en het resultaat over het boekjaar 2017 zijn derhalve nihil.
De kosten gemoeid met de MkNN bedragen net als de afgelopen jaren 1,3 miljoen euro.
- Stichting Brandweeropleidingen Noord (hierna BON):
De bestuurlijke deelname, samen met VRF en VRD, in de Stichting BON benadert de definitie van een verbonden partij. Er is volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting BON. De stichting BON is aandeelhouder in de BON BV. De BON B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V.

2.7 Grondbeleid

VRG is eigenaar van 24 kazernes en 23 percelen grond, op één perceel is een erfdienstbaarheid constructie met één gemeente van toepassing. VRG heeft in 2017 twee percelen inclusief kazernes overgenomen van gemeenten, conform bestuursbesluit februari 2016. Één perceel is gekocht ten behoeve van nieuwbouw van een kazerne in Uithuizen.

Alle gronden worden ingezet voor eigen gebruik, er is geen sprake van grondexploitatie met andere doeleinden dan waarvoor VRG is ingezet.

2.8 Kengetallen

Doel van de kengetallen is om de inhoudelijke verbinding met het bestuur en politiek te verstevigen.

	2016	2017
GRIP incidenten	9	10
Reddingen bij brand	13	5
Doden bij brand	1	3
Opkomsttijd na alarmering	9:43	9:35
Kazernes	39	39
Inkomende telefoontjes MkNN	34.003	34.170
Uitgaande telefoontjes MkNN	25.544	26.292
Alarmeringen	4.202	4.011
Inzetten	3.505	3.333
- Brand	2.198	2.012
- Hulpverlening	782	781
- Waterongevallen	196	186
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	297	334
- Overige	32	20
Vrijwilligers	727	738
BRZO controles drie noord	47	51
Toezicht controles gebouwen	1.695	1.004
Toezicht hercontroles gebouwen	1.090	1.200

Overzicht GRIP incidenten

Datum	Incident	Fase	Datum	Incident	Fase
16-1	Zeer grote brand	GRIP 1	7-5	Zeer grote brand na explosie	GRIP 1
2-2	Zeer grote brand	GRIP 1	10-6	Zeer grote brand	GRIP 1
15-2	Middelbrand autosloperij	GRIP 1	15-6	Gaslekkage met ontruiming	GRIP 1
19-4	Middelbrand na explosie	GRIP 2	27-8	Zeer grote brand	GRIP 2
21-4	Middelbrand (asbest)	GRIP 1	31-12	Gaslekkage met ontruiming	GRIP 1

Zeer grote brand Holland Casino 27 augustus

Zondagochtend 27 augustus om 7 uur ontstond brand bij het Holland Casino. De brandweer wordt gealarmeerd via een automatische brandmelding en is om 7.06 aanwezig. Er hangt zoveel rook dat de binnenverkenning wordt gestaakt en de brand verder vanaf de buitenkant moet worden bestreden. Al snel blijkt dat het pand niet gered kan worden, waarna voornamelijk wordt ingezet op het voorkomen van het overslaan van de brand. Er wordt opgeschaald naar zeer grote brand en er wordt GRIP 1 afgegeven. Vanwege de enorme rookontwikkeling wordt er een NL-alert verstuurd. Niet veel later wordt ook opgeschaald naar GRIP 2. Om 14.16 wordt het sein brand meester gegeven. Tijdens de brand zijn er tientallen woningen in de omgeving van het casino en het tegenoverliggende hotel ontruimd, de impact is groot, voor alle gedupeerden.

Het incident is vanuit meerdere gremia geëvalueerd, terugkijkend kan gesteld worden dat de bestrijding van de brand effectief was. Het vuur niet is overgeslagen en er geen slachtoffers gevallen zijn. Bewoners en hotelgasten zijn opgevangen en via meerdere kanalen geïnformeerd.

Jaarrekening

3 Balans

Activa	31-12-2017	31-12-2016	Passiva	31-12-2017	31-12-2016
Vaste activa			Vaste passiva		
<i>Materiële vaste activa</i>	23.361	22.972	<i>Algemene reserve</i>	2.754	2.065
			<i>Bestemmingsreserve</i>	2.011	2.140
			<i>Resultaat voor bestemming</i>	2.290	1.423
			<i>Voorzieningen</i>	1.820	1.643
			<i>Vaste schulden</i>	12.205	10.400
Totaal vaste activa	23.361	22.972	Totaal vaste passiva	21.080	17.671
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<i>Uitzettingen < 1 jaar</i>	2.938	1.474	<i>Schulden < 1 jaar</i>	5.239	6.793
<i>Liquide middelen</i>	20	18			
Totaal vlottende activa	2.958	1.492	Totaal vlottende passiva	5.239	6.793
Totaal activa	26.319	24.464	Totaal passiva	26.319	24.464

3.1 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa (zie bijlage V 'Vaste activa' voor een nadere specificatie).

	Boekwaarde 31-12-2016	Onderhanden 31-12-2016	Investerings 2017	Onderhanden 31-12-2017	Boekwaarde Desinv. 2017	Afschrijvingen 2017	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden	1.225	-	83	3	-	-	1.311
Bedrijfsgebouwen	6.901	-	441	17	-	-332	7.026
Vervoermiddelen	9.517	-919	1.508	1.050	-	-1.409	9.748
Machines en installaties	2.871	-23	553	-	-33	-593	2.775
Overige materiële vaste activa	2.459	-14	588	-	-89	-442	2.501
Totaal	22.972	-956	3.173	1.070	-122	-2.776	23.361

De boekwaarde van de materiële vaste activa is toegenomen door de overname van kazernes en doordat de eerste nieuwe tankautosputen in gebruik zijn genomen.

De onderhanden investeringen bestaan uit het casco van tankautosputen en het bouwperceel voor de nieuw te bouwen kazerne in Uithuizen. De onderhanden investeringen ultimo 2016 zijn afgerond. Los van de investeringen in kazernes is de boekwaarde van de activa marginaal toegenomen. De effecten van de in gang gezette herinvesteringscyclus worden in de periode 2018-2022 zichtbaar.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2017	31-12-2016
Rijksschatkist	1.351	-
Vorderingen op openbare lichamen	1.394	1.436
Overige vorderingen	192	38
Totaal	2.937	1.474

Vorderingen op openbare lichamen

- De begrotingsactualisatie van 767 duizend euro is niet bij de gemeenten in rekening gebracht maar als vordering opgenomen.
- De laatste termijn van een aantal subsidies in verband met omgevingsveiligheid en de bijdrage voor het aardbevingsdossier.
- Vordering op de Groninger gemeenten inzake de compensabele btw van de GKG

Gelet op het karakter en de kredietwaardigheid van de debiteuren wordt voor deze vorderingen geen voorziening getroffen.

Liquide middelen

	31-12-2017	31-12-2016
Bank en giro saldi	15	13
Kas	5	5
Totaal	20	18

Dit betreft de saldi van de bankrekeningen bij de BNG en Triodos bank en het kassaldo. Ieder cluster van VRG heeft een eigen kas en bankrekening.

Met de BNG is een overeenkomst schatkistbankieren gesloten, het banksaldo boven de 340 duizend euro wordt automatisch door de BNG afgeroomd.

Vaste passiva

Algemene reserve

	31-12-2016	Res. bestemming 2016	1-1-2017	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2017
VRG	2.065	689	2.754	-	-	2.754
Totaal	2.065	689	2.754	-	-	2.754

De bestemming van het resultaat 2016 is verwerkt conform vastgestelde jaarstukken 2016.

Bestemmingsreserve

	31-12-2016	Res. bestemming 2016	1-1-2017	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2017
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	-	2.011
BTW GKG	129	-129	-	-	-	-
Aanvullende demping herijking	-	200	200		-200	-
Huisvesting	-	663	663	-	-663	-
Totaal	2.140	734	2.874	-	-863	2.011

De bestemming van het resultaat 2016 is verwerkt conform vastgestelde jaarstukken 2016.

Voorzieningen

	31-12-2016	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2017
Personeel gerelateerd	1.030	624	-249	-142	1.263
BTW herziening kazernes	599	-	-13	-391	196
Afbouwregeling vrijwilligers	13	-	-	-13	-
Groot onderhoud kazernes	-	360	-	-	360
Totaal	1.642	984	-262	-546	1.820

Personeel gerelateerd

- Een oud-medewerker van VRG heeft gezondheidsschade opgelopen tijdens het uitoefenen van zijn beroep. De verzekeraar stelt dat de hieruit voortvloeiende uitkering niet onder de dekking van de verzekering vallen. Vanuit goed werkgeverschap heeft VRG besloten dat ongeacht de discussie met de verzekeraar er een uitkering gedaan wordt.
- VRG is eigenrisicodragers WW, WW-uitkering van medewerkers waarvan afscheid wordt genomen, ook na een tijdelijk dienstverband komen voor eigen rekening. Voor de oud-medewerkers waarbij een verband bestaat tussen de WW-uitkering en de regionalisering is voor de toekomstige verplichting een voorziening getroffen. De vrijval heeft betrekking op één oud-medewerker die in 2017 een nieuwe baan heeft gevonden.
- In 2017 is er een voorziening gevormd voor de compensatie van het AOW-hiaat van oud-medewerkers. Ze zijn voor hun 65 jarige leeftijd op basis van de FLO-regeling vervroegd met pensioen gegaan. De verhoging van de AOW leeftijd bezorgt hen een financieel nadeel dat zij niet kunnen compenseren door langer door te werken.

BTW herziening kazernes

VRG vergoedt aan gemeenten de btw-kosten van de gebouwde/ verbouwde kazernes in de periode 2004-2014. Gemeenten moeten een deel van de met betrekking tot deze bouwactiviteiten gecompenseerde BTW terugbetalen. Gesprekken met de belastingdienst hebben in 2017 voor zes kazernes tot een beschikking geleid. De daadwerkelijk opgelegde beschikking is gelijk aan de in 2014 gevormde voorziening. De voorziening betreft twee kazernes waarvoor nog geen beschikking ontvangen is.

Afbouwregeling vrijwilligers

In 2014 is de regeling vrijwilligers vastgesteld waarin de vergoedingen voor de verschillende activiteiten zijn opgenomen. Hiermee zijn de regelingen van de gemeentelijke brandweerkorpsen vervallen. Via het sociaal statuut worden vrijwilligers in de periode 2014-2017 gecompenseerd voor een inkomstendaling. De voorziening ultimo 2017 is nihil, de aanwending heeft betrekking op de vergoeding over 2017.

Groot onderhoud kazernes

Eind 2017 is voor alle kazernes op die van de gemeente Groningen en Haren na een koop- danwel huurovereenkomst getekend. VRG is zelfstandig bevoegd om het onderhoud uit te laten voeren. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan is de voorziening gevormd. Dit om de schommelingen die de onderhoudskosten tussen de verschillende jaren gaan vertonen in de exploitatie af te vlakken.

Vaste schulden (zie bijlage VI 'Geldleningen' voor meer informatie)

	Hoofdsom	31-12-2016	Opgenomen	Afgelest	31-12-2017
BNG I	2.500	2.500	-	-	2.500
BNG II	1.100	1.100	-	31	1.069
BNG III	2.000	2.000	-	80	1.920
BNG IV	1.200	1.200	-	30	1.170
BNG V	1.200	1.200	-	120	1.080
BNG VI	1.000	1.000	-	33	967
BNG VII	1.100		1.100	-	1.100
BNG VIII	1.000		1.000	-	1.000
WSB I	1.400	1.400		-	1.400
Totaal	12.500	10.400	2.100	294	12.206

De lening BNG I is afgesloten in 2014 en gebruikt als werkkapitaal van de opstartende organisatie en de financiering van een deel van de overgenomen vaste activa van de gemeenten.

De overige leningen zijn afgesloten in 2016 en 2017 en gebruikt voor de financiering van kazernes.

Flottende passiva

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2017	31-12-2016
Overige schulden	5.061	5.855
Vooruitontvangen bedragen	174	118
Bank- en giro saldi	4	820
Totaal	5.239	6.793

Overige schulden

- Personeelskosten (3,5 miljoen euro)
Dit betreft nog af te dragen loonheffing, pensioenlasten voor december en de nog te betalen vergoedingen aan de vrijwilligers over het vierde kwartaal. De aan gemeenten nog te vergoeden loon- en piketkosten van het GKG personeel.
- Huisvesting (0,9 miljoen euro)
Aan verschillende gemeente zijn nog bedragen te vergoeden in het kader van huisvesting. Er is een bedrag te vergoeden van ruim 300 duizend euro aan btw herziening, voor dit volledige bedrag is in 2014 een voorziening getroffen.

- Overig (0,7 miljoen euro)
Verplichtingen die betrekking hebben op 2017, waarvan de factuur in 2018 ontvangen is.

Vooruitontvangen bedragen

- In 2016 is van twee gemeenten een bedrag aan frictiekosten voor meerdere jaren vooruitontvangen voor twee medewerkers die in dienst zijn getreden bij VRG. De ontvangen vergoeding geldt ter compensatie van de door VRG hoger te betalen salarislasteren ten opzichte van het formatieplan.
- In 2017 is er van een de verzekeringsmaatschappij een uitkering ontvangen inzake een nog lopend dossier, hiervoor zijn nog geen kosten gemaakt zijn.
- Voor het project 'omgevingsveiligheid' is een voorschot ontvangen van de subsidie, de werkzaamheden hiervan worden in 2018 verricht.

Bank- en giro saldi

Één BNG bankrekening vertoont een creditsaldo.

4 Toelichting baten en lasten

	Realisatie 2016	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Gemeentelijke bijdrage	37.011	37.623	38.191	38.190	-1
Rijksbijdrage BDuR	6.955	7.060	7.060	7.166	106
Overige baten	1.358	685	685	1.656	971
Totale baten	45.324	45.368	45.936	47.012	1.076
Lasten	44.788	45.368	46.799	45.585	1.214
Totale lasten	44.788	45.368	46.799	45.585	1.214
Resultaat voor reserve mutaties	536	-	-863	1.427	2.290
Reserve mutaties	887	-	863	863	-
Resultaat na reserve mutaties	1.423	-	-	2.290	2.290

Het resultaat van VRG bedraagt 2.290 duizend euro positief, als volgt verdeeld over de programma's:

	Resultaat voor reserve mutaties	Reserve mutaties	Resultaat na reserve mutaties
Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie	969	200	1.169
Brandweezorg huisvesting	414	663	1.077
Subtotaal brandweezorg incl. meldkamerfunctie	1.383	863	2.246
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	-77	-	-77
Gemeentelijke Kolom Groningen	69	-	69
GHOR	53	-	53
Totaal VRG	1.427	863	2.290

Per programma wordt per toelichting op het resultaat aangegeven of dit een structureel of incidenteel karakter heeft.

4.1 Brandweezorg inclusief meldkamerfunctie

	Realisatie 2016	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Gemeentelijke bijdrage	32.082	32.082	32.619	32.617	-2
Gemeentelijke bijdrage huisvesting	3.081	3.695	3.695	3.695	0
Rijksbijdrage BDuR	5.307	5.330	5.330	5.436	106
Overige baten	1.064	485	485	1.370	885
Totale baten	41.534	41.592	42.129	43.118	989
Lasten	38.829	37.897	38.670	38.454	216
Lasten huisvesting	2.457	3.695	4.322	3.281	1.041
Totale lasten	41.286	41.592	42.992	41.735	1.257
Resultaat voor reserve mutaties	249	-	-863	1.383	2.246
Reserve mutaties	577	-	863	863	-
Resultaat na reserve mutaties	826	-	-	2.246	2.246

Specificatie verschil baten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/ nadeel	Karakter	Bedrag
Rijksbijdrage BDuR	Voordeel	Incidenteel	106
Detacheringsopbrengsten	Voordeel	Incidenteel	470
Subs. Impuls omgevingsveiligheid	Voordeel	Incidenteel	382
Overig	Voordeel	Incidenteel	31
Totaal	Voordeel		989

Rijksbijdrage BDuR (voordeel 106 duizend euro)

Na het vaststellen van de begroting is de rijksbijdrage BDuR verhoogd met 28 duizend euro. Eind december is een nog een loon en prijscompensatie toegekend van 78 duizend euro.

Detacheringsopbrengsten (voordeel 470 duizend euro)

In de begroting zijn geen detacheringsopbrengsten opgenomen. VRG heeft acht medewerkers (een gedeelte van het) jaar gedetacheerd. Eén medewerker is in dienst getreden bij de organisatie waar hij gedetacheerd was. Eind 2017 zijn een drietal contracten beëindigd, voor een viertal loopt het detacheringcontract in 2018 door. Tegenover deze opbrengsten staan veelal salariskosten of inhuurkosten voor personeel, het betreft geen detachering van boven formatief personeel.

Subsidie Impuls omgevingsveiligheid (voordeel 382 duizend euro)

Bij het opstellen van de begroting was geen zicht op continuering door het ministerie van de subsidie Impuls omgevingsveiligheid. De hiervoor geleverde werkzaamheden hebben 382 duizend euro subsidie opgeleverd, hiermee is een groter beroep op de subsidie gedaan dan in 2016.

Overig (voordeel 31 duizend euro)

Diverse niet nader te specificeren opbrengsten zijn hoger uitgevallen een aantal hiervan waren bij het opstellen van de begroting in zijn geheel niet voorzien.

Specificatie verschil lasten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/ nadeel	Karakter	Bedrag
Voorziening AOW-hiaat	Nadeel	Incidenteel	436
Huisvesting	Voordeel	Incidenteel	1.041
Opleidingen	Voordeel	Incidenteel	209
Personeel	Voordeel	Incidenteel	412
Overig	Voordeel	Incidenteel	31
Totaal	Voordeel		1.257

Voorziening AOW-hiaat (nadeel 436 duizend euro)

Voor oud medewerkers die met FLO zijn gegaan levert de in 2017 doorgevoerde verhoging van de AOW-leeftijd een financieel nadeel op. Aangezien zij niet meer in staat zijn hier zelf een keuze in te maken door later met FLO te gaan wordt dit hiaat door VRG gecompenseerd. In het jaar dat de oud medewerker 65 wordt variërend per persoon tussen de 6 en 24 maanden aan nadeel gecompenseerd. Voor deze totale toekomstige verplichting is een voorziening gevormd.

Huisvesting (voordeel 1.041 duizend euro)

In 2016 is een transitie gestart om de brandweerkazernes te huren danwel over te nemen van de gemeenten. De kazernes worden gekocht tegen de boekwaarde per januari 2016. De gemeenten hebben voor de totale huisvesting in 2017 een bijdrage toegekend van 3.695 duizend euro. De eigendomsoverdracht is eind 2017 alleen voor de kazernes van de gemeente Groningen en Haren nog niet formeel afgerond. Voor deze kazernes zijn wel de exploitatielasten verrekend, maar niet de afschrijvingslasten. Daarom wordt voor de nog te boeken afschrijvingslasten van 2016 en 2017 wordt voor deze kazernes een bestemmingsreserve gevormd voor een bedrag van 803 duizend euro. De overige huisvestingskosten vallen lager uit, aangezien de kosten van groot onderhoud significant fluctueren over de jaren is in 2017 tevens een egalisatie voorziening groot onderhoud gevormd.

Opleidingen (voordeel 209 duizend euro)

Aan opleidingskosten repressief personeel is minder uitgegeven dan waar in de begroting rekening mee gehouden was. Dit heeft te maken met een lager aantal manschappen en bevelvoerders die zijn aangemeld voor opleidingen.

Personeel (voordeel 412 duizend euro)

Hierin zijn zowel de salariskosten van personeel op de loonlijst van VRG als inhuur van personeel opgenomen. Voor meer dan 300 duizend euro worden er bewust vacatures aangehouden in het kader van de discussie omtrent de strategische koers. De vacature van clustercommandant die als bestuurlijke bezuiniging is aangemerkt in 2018 is geheel 2017 niet ingevuld. Het later ingaan van het CAO-akkoord levert ook een voordeel op. Hiertegenover staat dat voor de inhuur van personeel zijn meer kosten gemaakt dan begroot, dit heeft ook te maken met het niet structureel invullen van vacatures.

Overig (voordeel 31 duizend euro)

Diverse niet nader te specificeren kosten zijn lager uitgevallen.

Reserve mutaties

Deze zijn verwerkt conform genomen bestuursbesluit bij de vaststelling van de jaarstukken 2016 en waren opgenomen in de begroting waardoor dit geen financieel resultaat tot gevolg heeft.

- 200 duizend euro voor aanvullende demping herijking.
- 663 duizend euro inzake huisvesting.

4.2 Rampenbestrijding en Crisisbeheersing

	Realisatie 2016	Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2017	Vershil
Gemeentelijke bijdrage	429	429	436	436	-
Rijksbijdrage BDuR	468	469	469	469	-
Overige baten	284	200	200	287	87
Totale baten	1.181	1.098	1.105	1.192	87
Lasten	1.180	1.098	1.105	1.270	-165
Totale lasten	1.180	1.098	1.105	1.270	-165
Resultaat voor reserve mutaties	1	-	-	-77	-77
Reserve mutaties	-	-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	1	-	-	-77	-77

Specificatie verschil baten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/ nadeel	Karakter	Bedrag
Bijdrage aardbevingsdeskundigheid	Voordeel	Incidenteel	87
Totaal	Voordeel		87

Kosten aardbevingsdeskundigheid (voordeel 87 duizend euro)

In de begroting 2017 is een bedrag van 200 duizend euro opgenomen voor werkzaamheden rondom het opbouwen aardbevingsdeskundigheid en het voldoende equiperen van hulpverleners en de crisisorganisatie. In 2017 is een bedrag van 287 duizend gecompenseerd door het ministerie van Economische zaken. De toegezegde bijdrage liep in eerste instantie tot juli 2017 maar gedurende 2017 heeft de NCG de toezegging voor personele bezetting van 2 fte uitgebreid tot juli 2020. Onderdeel van deze aanvullende compensatie is een bijdrage voor de ontwikkeling van de opleiding constructieve veiligheid.

Specificatie verschil lasten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/ nadeel	Karakter	Bedrag
Kosten aardbevingsdeskundigheid	Nadeel	Incidenteel	87
Materiele kosten aardbevingsdesk.	Nadeel	Incidenteel	78
Totaal	Nadeel		165

Kosten aardbevingsdeskundigheid (nadeel 87 duizend euro)

De lasten zijn eveneens hoger door het voortzetten van programma onderdeel aardbevingen, als gevolg van de verlengde toezegging door NCG.

Materiele kosten aardbevingsdeskundigheid (nadeel 78 duizend euro)

Er zijn kosten gemaakt voor het ontwikkelen van het lesprogramma aardbeving, ICT licentiekosten en juridische kosten, deze maakte geen onderdeel uit van de compensatiebijdrage.

4.3 Gemeentelijke Kolom Groningen

	Realisatie 2016		Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie 2017	Vershil
Gemeentelijke bijdrage	820		820	834	834	-
BDuR	-		80	80	80	-
Overige baten	11		-	-	-	-
Totale baten	831		900	914	914	-
Lasten	846		900	914	845	69
Totale lasten	846		900	914	845	69
Resultaat voor reserve mutaties	-15		-	-	69	69
Reserve mutaties	100		-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	85		-	-	69	69

Specificatie verschil lasten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/ nadeel	Karakter	Bedrag
Personeel	Voordeel	Incidenteel	59
Elektronische leeromgeving	Voordeel	Incidenteel	10
Totaal	Voordeel		69

Personeel (voordeel 59 duizend euro)

In 2017 is er sprake geweest van diverse vacatures waar tijdelijk geen invulling aan gegeven is. De medewerkers die in loondienst bij VRG zijn gekomen waren eerder in dienst bij een Groninger gemeente.

Elektronische leeromgeving (voordeel 10 duizend euro)

Er was verwacht dat in 2017 een invulling gegeven zou worden aan de elektronische leeromgeving. Dit traject heeft door externe factoren vertraging opgelopen, waardoor hier geen volledige invulling aan gegeven is.

4.4 GHOR

	Realisatie 2016		Primitieve begroting	Actuele begroting	Realisatie	Vershil
Gemeentelijke bijdrage	598		597	607	607	-
Rijksbijdrage BDuR	1.180		1.181	1.181	1.181	-
Overige baten	-		-	-	-	-
Totale baten	1.778		1.778	1.788	1.788	-
Lasten	1.476		1.778	1.788	1.735	53
Totale lasten	1.476		1.778	1.788	1.735	53
Resultaat voor reserve mutaties	302		-	-	53	53
Reserve mutaties	210		-	-	-	-
Resultaat na reserve mutaties	512		-	-	53	53

Specificatie verschil lasten ten opzichte van de begroting

Omschrijving	Voordeel/ nadeel	Karakter	Bedrag
Materiële kosten	Voordeel	Structureel	53
Totaal	Voordeel		53

Materiële kosten (voordeel 53 duizend euro)

Er zijn geen kosten voor grote calamiteiten of grote oefeningen geweest en er is relatief weinig geïnvesteerd in opleiding van crisisfunctionarissen.

5 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de BBV voorschriften. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Waardering

- De vaste activa van VRG heeft een economisch nut en is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. De activa wordt lineair afgeschreven vanaf het jaar na ingebruikname waarbij geen rekening wordt gehouden met een restwaarde.
De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening.
De vaste activa van de GHOR is opgenomen in de jaarstukken van de gemeente Groningen.
- De vlottende activa (kortlopende vorderingen, liquide middelen en de overlopende activa) wordt opgenomen tegen de nominale waarde.
- Het eigen vermogen bestaat uit de algemene- en bestemmingsreserves en het resultaat voor bestemming van het lopende jaar. De algemene reserve heeft geen bestuurlijk vastgelegde bestemming en dient als buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers of andere niet te kwantificeren risico's. Aan een bestemmingsreserve is door het algemeen bestuur een specifiek doel gekoppeld.
- Vaste en vlottende passiva waaronder de voorzieningen wordt opgenomen tegen de nominale waarde. Definitie van een voorziening is een schatting van voorzienbare lasten waarvan het ontstaan in het verleden ligt. De exacte omvang hiervan is onzeker evenals het tijdstip van optreden.

Resultaatbepaling

- De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden opgenomen voor het bedrag waarvoor zij op balansdatum zijn gerealiseerd.
- Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden in het begrotingsjaar worden opgenomen indien bekend zijn voor het opstellen van de jaarrekening.

6 Bestemming resultaat

Het dagelijks bestuur doet de volgende resultaatsbestemmingsvoorstellen:

Het resultaat van het programma

- Brandweezorg incl. meldkamerfunctie van 2.246 duizend euro:
  - 803 duizend euro toe te voegen aan de bestemmingsreserve huisvesting voor de dekking van de afschrijvingslasten van de eind 2017 nog niet overgenomen kazernes van de gemeente Groningen. De verwachting is dat deze in 2018 conform bestuursbesluit tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 worden overgenomen.
  - Voor 600 duizend euro een bestemmingsreserve reorganisatie te vormen voor de in 2017 in gang gezette reorganisatie. Ter dekking van de personele frictiekosten of hiermee gepaard gaande inkomstengaranties.
- Rampenbestrijding en Crisisbeheersing van 77 duizend euro te onttrekken aan de algemene reserve.
- Gemeentelijke Kolom Groningen van 69 duizend euro toe te voegen aan een bestemmingsreserve versterken GKG 2018.
- GHOR van 53 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve.

Na vorming van deze twee bestemmingsreserves resteert voor het programma Brandweer incl. meldkamerfunctie een positief resultaat van 843 duizend euro het voorstel hiervoor is.

- Voor 767 duizend euro een bestemmingsreserve begrotingsactualisatie 2017 te vormen.
- Het resterende resultaat van 76 duizend euro toe te voegen aan de algemene reserve.

Hiermee wordt de bestuurlijk op 7 april 2017 goedgekeurde uitzetting van 767 duizend euro, mee te nemen in één definitieve afrekening na vaststelling van de jaarrekening 2017, niet geëffectueerd. De uitzetting is in de jaarrekening 2017 verwerkt maar wordt niet bij de gemeenten in rekening gebracht.

Programma	Resultaat	V/ N	Resultaat bestemming
Brandweezorg incl. meldkamerfunctie	803	V	Bestemmingsreserve huisvesting
	600	V	Bestemmingsreserve reorganisatie
	767	V	Bestemmingsreserve begrotingsactualisatie 2017
	76	V	Algemene reserve VRG
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	77	N	Algemene reserve VRG
Gemeentelijke Kolom Groningen	69	V	Bestemmingsreserve versterken GKG 2018
GHOR	53	V	Algemene reserve VRG
Totaal	2.290	V	

Bijlagen

I. Gemeentelijke bijdrage

De bijdrage van de deelnemende gemeenten is in 2017 tot stand gekomen door een viertal bestuursbesluiten. Door deze chronologisch te behandelen wordt inzicht gegeven in de bijdrage van iedere gemeente in 2017.

Gemeente	Brandweer incl. Meldkamer	Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	Gemeentelijke kolom Groningen	GHOR	Totaal Begroting 2017
Appingedam	574.568	8.781	16.792	12.242	612.383
Bedum	461.031	7.674	14.674	10.698	494.077
Bellingwedde	586.721	6.690	12.794	9.327	615.533
De Marne	853.976	7.433	14.214	10.363	885.985
Delfzijl	1.569.324	18.620	35.607	25.960	1.649.511
Eemsum	1.236.186	11.588	22.159	16.155	1.286.087
Groningen	14.670.743	147.020	281.139	204.967	15.303.869
Grootegast	607.384	8.911	17.040	12.423	645.759
Haren	916.334	14.051	26.870	19.590	976.845
Hoogezand-Sappemeer	1.628.399	25.223	48.232	35.164	1.737.018
Leek	901.108	14.300	27.344	19.936	962.688
Loppersum	619.794	7.403	14.157	10.322	651.676
Marum	523.573	7.567	14.470	10.550	556.161
Menterwolde	731.955	8.934	17.084	12.455	770.428
Oldambt	2.324.195	28.184	53.895	39.293	2.445.567
Pekela	587.805	9.309	17.801	12.978	627.894
Slochteren	1.043.625	11.448	21.892	15.960	1.092.925
Stadskanaal	1.571.216	24.007	45.908	33.470	1.674.601
Ten Boer	356.554	5.476	10.471	7.634	380.135
Veendam	1.284.537	20.250	38.723	28.231	1.371.741
Vlagtwedde	947.631	11.835	22.632	16.500	998.598
Winsum	741.141	10.082	19.279	14.055	784.556
Zuidhorn	1.039.459	13.742	26.279	19.159	1.098.638
Totaal	35.777.257	428.528	819.456	597.433	37.622.674

15 april 2016: Beleidsbegroting 2017

Bovenstaande tabel is in de beleidsbegroting 2017 vastgesteld door het bestuur, deze is gebaseerd op de overeengekomen verdeelsleutels bij de regionalisering in 2014:

De gemeentelijke bijdrage voor de programma's Rampenbestrijding en Crisisbeheersing, GKG en GHOR wordt gebaseerd op het inwoneraantal van de gemeente.

De gemeentelijk bijdrage van 2017 voor Brandweerzorg inclusief meldkamer is voor 80% gebaseerd op het cluster OOV in het gemeentefonds en voor 20% op historische kosten van vóór de regionalisering.

Gemeente	Totaal Begroting 2017	Effect herijking	Aanv. damping herijking	In rekening gebracht	Aanvullende indexatie	Schoon werken	Aanp. % OOV	Totaal
Appingedam	612.383	-7.748	-	604.635	10.743	1.746	4.233	621.357
Bedum	494.077	-2.224	-	491.853	8.667	1.404	6.277	508.201
Bellingwedde	615.533	29.440	-12.780	632.193	10.798	1.767	-916	643.842
De Marne	885.985	41.879	-18.180	909.684	15.542	2.563	-21.583	906.206
Delfzijl	1.649.511	19.084	-8.284	1.660.311	28.937	4.690	-30.811	1.663.127
Eemsum	1.286.087	12.527	-5.439	1.293.175	22.561	3.739	-28.605	1.290.870
Groningen	15.303.869	-428.145	-	14.875.724	268.470	44.323	-29.126	15.159.391
Grootegast	645.759	37.077	-16.096	666.740	11.328	1.835	4.558	684.461
Haren	976.845	-1.257	-	975.588	17.136	2.782	6.012	1.001.518
Hoogezand-Sappemeer	1.737.018	-11.959	-	1.725.059	30.472	4.917	6.888	1.767.336
Leek	962.688	5.480	-2.379	965.789	16.888	2.731	5.506	990.914
Loppersum	651.676	20.865	-9.058	663.483	11.432	1.841	10.351	687.108
Marum	556.161	8.920	-3.872	561.209	9.757	1.586	1.522	574.074
Menterwolde	770.428	47.767	-20.736	797.459	13.515	2.231	25.788	838.993
Oldambt	2.445.567	49.577	-21.522	2.473.622	42.902	6.884	-10.790	2.512.618
Pekela	627.894	-17	-	627.877	11.015	1.744	4.426	645.062
Slochteren	1.092.925	59.047	-25.633	1.126.339	19.173	3.103	-1.844	1.146.771
Stadskanaal	1.674.601	24.228	-10.518	1.688.311	29.377	4.681	9.463	1.731.832
Ten Boer	380.135	1.430	-621	380.944	6.669	1.083	4.876	393.572
Veendam	1.371.741	-9.359	-	1.362.382	24.064	3.879	9.075	1.399.400
Vlagtwedde	998.598	36.434	-15.816	1.019.216	17.518	2.848	12.515	1.052.097
Winsum	784.556	25.814	-11.206	799.164	13.763	2.200	4.600	819.727
Zuidhorn	1.098.638	41.140	-17.860	1.121.918	19.273	3.143	7.583	1.151.917
Totaal	37.622.674	-	-200.000	37.422.674	660.000	107.720	-0	38.190.393

7 april 2017: Jaarstukken VRG 2016

In de resultaatbestemming van de jaarstukken VRG 2016 is het effect van het groot onderhoud gemeentefonds cluster OOV (kolom effect herijking) opgenomen. Vanuit de resultaatbestemming 2016 is 200 duizend euro aanvullende damping herijking vastgesteld ter compensatie van de negatieve effecten hiervan voor een aantal gemeenten.

Deze compensatie is in juli 2017 geëffectueerd.

7 april 2017: Begrotingsactualisatie 2017

Er is een uitzetting van de gemeentelijke bijdrage van 767 duizend euro (kolommen aanvullende indexaties en het project 'schoon werken') toegekend. Deze gewijzigde gemeentelijke bijdrage zal in één definitieve afrekening worden gedaan na vaststelling van de jaarrekening over 2017.

Het definitieve fictieve aandeel in het gemeentefonds voor het cluster OOV van de Groninger gemeenten is vastgesteld conform artikel 24 VGR voor het jaar 2017. Dit heeft effect op de onderlinge verhouding in de bijdrage van gemeenten (kolom aanp % OOV), maar niet op de totale gemeentelijke bijdrage.

6 april 2018: Jaarstukken VRG 2017

Voor 767 duizend euro een bestemmingsreserve begrotingsactualisatie 2017 te vormen, welke in 2018 wordt geëffectueerd. Hiermee wordt de in de vastgestelde begrotingsactualisatie 2017 uitzetting niet bij de gemeenten in rekening gebracht.

De gevolgen van de aanpassing van het % OOV op de definitief vastgestelde verdeelsleutel voor 2017 wordt door VRG verrekend met de gemeenten na definitieve vaststelling van de jaarstukken 2017.

II. Rijksbijdrage BDuR en SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2018					
Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator
J&V	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)			Besteding (jaar T)
		Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's			
					<i>Aard controle R</i>
					<i>Indicatornummer: A2 / 01</i>
					€ 7.166.223
					Het bedrag betreft de uitkering 2017 ad € 7.087.456 beschikking 2022811 en de loonbijstelling 2017, ad € 78.676 beschikking 2097095

III. Reserves en voorzieningen

	31-12-2016	Res. bestemming 2016	1-1-2017	Mutatie 2017	31-12-2017	Res. bestemming 2017	1-1-2018	Beschikbare weerstandscap.
Algemene reserve								
VRG	2.065	689	2.754	-	2.754	51	2.805	2.805
Bestemmingsreserve								
Materieel VRG	2.011	-	2.011	-	2.011	-	2.011	-
BTW GKG	129	-129	-	-	-	-	-	-
Aanvullende demping herijking	-	200	200	-200	-	-	-	-
Huisvesting	-	663	663	-663	-	803	803	-
Reorganisatie	-	-	-	-	-	600	600	-
Begrotingsactualisatie 2017	-	-	-	-	-	767	767	-
Versterken GKG 2018	-	-	-	-	-	69	69	-
Totaal	4.205	1.423	5.628	-863	4.765	2.290	7.055	2.805

	31-12-2016	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2017
Voorzieningen					
Personeel gerelateerd	1.030	624	-249	-142	1.263
BTW herziening kazernes	599	-	-13	-391	196
Afbouwregeling vrijwilligers	14	-	-	-14	-
Groot onderhoud kazernes	-	360	-	-	360
Totaal	1.643	984	-262	-546	1.820

IV. Risico's

De in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen risico's zijn in 2017 geïntervieweerd en geactualiseerd. Voor de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen worden risico's met een incidenteel karakter inclusief een hoge kans van optreden meegenomen.

Structureel	Gezond en veilig werken
Omschrijving	Brandweerpersoneel lijkt een verhoogde kans op (sommige vormen van) kanker te hebben door opname van kankerverwekkende stoffen in rook en roet via de huid, door inhalatie of via de mond. Opname van de stoffen via de huid gaat het snelst bij een hoge temperatuur, waardoor we moeten zorgen dat de lichaamstemperatuur in onze uitrusting zo laag/ gezond mogelijk blijft. Het IFV doet onderzoek maar ook het UMCG heeft in samenwerking met de universiteit van Groningen, de gemeente en de provincie een onderzoek uitgevoerd onder enkele collega's. Doel is om inzicht te krijgen in het verloop van lichaamstemperatuur tijdens het werk om uitdroging en oververhitting te voorkomen. De resultaten zijn nog niet bekend maar zullen wellicht gevolgen hebben voor logistiek, werkprocessen, gedrag en investeringen.
Risico	150 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Landelijke ontwikkelingen volgen en regionale vertaling maken.

Structureel en incidenteel	Overdracht MkNN naar LMO, incl. verlies OMS vergoeding
Omschrijving	<p>De MkNN wordt in de komende jaren overgedragen naar de LMO. Dit heeft naar verwachting structurele gevolgen voor onze beleidsbegroting omdat we een vrij inzetbare BTW vergoeding van het Rijk binnen de BDuR ten bedrage van 400 duizend euro kwijtraken die we nu niet uitgeven aan meldkameractiviteiten. In onze beleidsbegroting wordt deze post al sinds 2011 incidenteel ingezet. Wel is het zo dat het ministerie van J&V in de afgelopen weken als tussenstap een voorstel heeft gedaan om een lagere uitname via BDuR te laten verlopen in ruil voor overheveling van specifieke taken naar de nationale politie. Maar ook hieraan zijn financiële consequenties verbonden, waarvan het besluitproces op dit moment loopt. Daarnaast raken we de brandweervergoeding binnen het OMS contract op termijn kwijt. Deze vergoedingen tellen jaarlijks op tot ruim 200 duizend euro.</p> <p>Naast een structurele component kan de overdracht ook leiden tot incidentele kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De veiligheidsregio's blijven verantwoordelijk voor personeel dat niet meegaat naar de nieuwe organisatie. • Boete als we ons OMS contract eerder dan 2021 opzeggen. • Ontwikkel en tot op het koppelvlak kosten Nieuw Meldkamer Systeem • Hogere kostenbijdrage ICT naar landelijke norm.
Risico	600 duizend euro structureel voor verlies OMS vergoeding en verlies BTW voordeel
Kans	Hoog
Actie	In de loop van 2018 – 2020 komt een voorstel tot dekking hiervan.

Structureel en incidenteel	Informatievoorziening incl. privacywetgeving
Omschrijving	Het risico dat de IT-infrastructuur en onderliggende processen en systemen onvoldoende aansluiten bij de wensen en eisen van de stakeholders (medewerkers, gemeenten, ketenpartners) en bij calamiteiten. Een voorbeeld betreft de MDT aansluitingen op C-2000 systemen van LMO. Ook de privacy wetgeving (AVG) is van invloed op de informatievoorziening en kan leiden tot diverse benodigde aanpassingen en boetes.
Risico	200 duizend euro (structureel) en 250 duizend euro (incidenteel AVG)
Kans	Hoog
Actie	Stimuleren bewustwording organisatie en aanpassen aan de nieuwe situatie

Incidenteel	Inzet en evaluatie bij grote calamiteiten
Omschrijving	Wanneer er zich een grote calamiteit voordoet leidt dit tot bovenmatige inzet waardoor veel extra kosten gemaakt worden. Er kan inzet van derden nodig zijn en er volgt na afloop een evaluatie (Groningen/ brand Holland Casino, Oldambt/ brand Virol, Stadskanaal/brand afvalverwerker Talen, Winsum/ treinincident). Dit niet structureel in de begroting voorzien.
Risico	500 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Kosten waar mogelijk beperken, op basis van leerpunten uit voorgaande evaluaties

Incidenteel	Claims van derden
Omschrijving	VRG kan aansprakelijk worden gesteld door claims van derden. Te denken valt aan: verkeerde inzet, beschadiging objecten, veroorzaken verkeersongeval, onoordeelkundig handelen bij bedrijfsbezoeken, onjuiste of onvolledige advisering.
Risico	250 duizend euro
Kans	Midden
Actie	Bewust gedrag stimuleren en kosten waar mogelijk beperken

Incidenteel	Claims van eigen personeel
Omschrijving	Incidenten waarvoor VRG niet (toereikend) is verzekerd kunnen leiden tot grote claims, zoals bij arbeidsongeschiktheid en boventalligheid.
Risico	200 duizend euro
Kans	Midden
Actie	Waar mogelijk verzekeren.

Incidenteel	Versneld afschrijven materieel
Omschrijving	Ten gevolge van calamiteiten en/ of landelijke ontwikkelingen kan het voorkomen dat er kosten voor het versneld vervangen van materieel.
Risico	100 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Structureel en incidenteel	Aardbevingen
Omschrijving	Door het ontbreken van structurele dekking voor het programma aardbevingen is het opbouwen, maar vooral het borgen van adequate kennis en het voldoende equiperen van hulpverleners en de crisisorganisatie binnen de reguliere formatie een uitdaging. Voor de periode t/ m juni 2020 is inmiddels incidentele dekking voor een deel van de personele kosten en kosten van een opleiding en oefening door de NCG toegezegd. Deze dekking geldt echter niet voor juridische kosten, kosten van operationeel vakspecialisten voor OTO en aanschaf van uitrusting zoals hefkussens voor tankautosputten en verlichtingssets met eigen energievoorziening. Ook geldt dit niet voor de benodigde activiteiten op het gebied van risico en crisiscommunicatie. Door toename van maatschappelijke onrust en impact op de bewoners van Groningen zijn met name de ontwikkeling van communicatiemiddelen, campagnes en handelingsperspectieven van groot belang.
Risico	600 duizend euro structureel
Kans	Hoog
Actie	De urgentie van de benodigde kosten blijft onderwerp van gesprek met NCG. Ook wordt waar mogelijk een beroep tot financiële bijdrage gedaan bij vakdepartementen en andere externe financiers.

Structureel	Organisatorische wijzigingen
Omschrijving	Als gevolg van landelijke, regionale en/ of politieke ontwikkelingen kan VRG geconfronteerd worden met een uitbreiding of krimp van werkzaamheden waarbij de kostenbesparing niet direct gerealiseerd kan worden. Voorbeelden hiervan zijn besluitvorming vanuit het Veiligheidsberaad, verdere invulling vanuit de takenevaluatie of de nieuwe koers 2019-2021.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Structureel	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Omschrijving	Vooralsnog treedt de wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) op 1 januari 2020 in werking. De wet zorgt ervoor dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde arbeidsrechtelijke positie krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. Brandweervrijwilligers zullen op basis van het huidige wetsvoorstel op grond van een arbeidsovereenkomst werkzaam zijn. De loonkosten zullen hiermee aanzienlijk stijgen.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Er vindt overleg plaats op landelijk niveau (Brandweerkamer) om het wetsvoorstel te beïnvloeden.

Structureel	Bluswatervoorzieningen
Omschrijving	Het waterleidingsbedrijf zal zijn ringleidingen aanpassen naar een vertakt waternet met kleinere diameters, waardoor er minder wateropbrengst beschikbaar is tijdens deze transitie en daarna. De brandkraan als primaire bluswatervoorziening verdwijnt mogelijk op den duur. Om continu in bluswater te kunnen voorzien worden momenteel alternatieven onderzocht.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Gevolgen en alternatieven in beeld brengen en voorleggen aan het bestuur

Structureel	Prijsstijgingen
Omschrijving	In de financiële verordening is een methodiek van indexatie voorgeschreven. Op basis van inschattingen, CBS en lopende CAO onderhandelingen worden autonome prijsstijgingen doorberekend. De onzekerheidsfactor is hoog en de indexatie wordt op basis van nacalculatie jaarlijks getoetst en verrekend in het daaropvolgende begrotingsjaar. Dit kan inhouden dat er een jaar geen dekking plaatsvindt voor de extra prijsstijgingen. Bovendien zullen door krapte op met name de vastgoedmarkt de kosten van materialen significant stijgen.
Risico	100 duizend euro
Kans	Hoog
Actie	Bedrijfsvoering aanpassen aan de nieuwe situatie

Structureel	Inrichting brandweezorg stedelijk gebied
Omschrijving	Er vindt onderzoek plaats naar de inrichting van brandweezorg in het stedelijk gebied. De uitkomsten kunnen leiden tot een nieuwe visie, bijvoorbeeld tot herdan wel nieuwbouw op andere locaties met mogelijk extra kosten tot gevolg.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Gevolgen en alternatieven in beeld brengen en voorleggen aan het bestuur

Structureel	Nieuwe Omgevingswet
Omschrijving	Het wetsvoorstel 'omgevingswet' beoogt een forse stelselherziening, waarin 26 wetten worden gebundeld in één wet en de huidige 120 Algemene Maatregelen van Bestuur tot vier worden teruggebracht. Met dit nieuwe stelsel krijgen zowel overheden als burgers meer vrijheden in het omgaan met de fysieke leefomgeving. Dit heeft grote gevolgen voor burgers en de hele overheidsketen, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Om deze gevolgen voor VRG inzichtelijk te maken is een kwartiermaker aangesteld.
Risico	PM
Kans	Hoog
Actie	Gevolgen en alternatieven in beeld brengen en voorleggen aan het bestuur

V. Vaste activa

Overzicht van de vaste activa in de categorieën zoals bij VRG worden onderkend.

	Aanschafwaarde 31-12-2016	Cum. afschrijvingen 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2016	Onderhanden investeringen 2016	Investerings 2017	Onderhanden investeringen 2017	Aanschafwaarde desinvesteringen	Cum. Afschr. desinvesteringen	Aanschafwaarde 31-12-2017	Afschrijvingen 2017	Cum. afschrijvingen 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017
Grond	1.225	-	1.225	-	83	3	-	-	1.311	-	-	1.311
Kazerne	7.192	292	6.901	-	441	17	-	-	7.650	332	624	7.026
Installaties kazerne	455	67	388	-	167	-	-	-	622	66	133	489
Inventaris kazerne	143	50	93	-	-	-	-	-	143	13	63	80
Tankautospuiter	12.041	7.044	4.998	930	1.508	1.050	105	105	13.565	679	7.617	5.948
Hoogwerker	3.653	2.045	1.607	-	-	-	-	-	3.653	256	2.301	1.352
Personeel-/ mat. wagen	1.199	716	484	-	-	-	-	-	1.199	97	813	386
Hulpverleningsvoertuig	1.377	359	1.018	-	-	-	-	-	1.377	92	451	926
Dienstauto	1.261	614	647	-	-	-	-	-	1.261	157	771	490
Container/ haakarmbak	650	447	203	-	-	-	106	69	544	29	407	137
Inventaris	1.582	977	605	-	81	-	170	170	1.493	118	926	567
Vaartuig	47	17	30	-	-	-	-	-	47	5	22	24
Ov. vervoersmiddelen	1.546	809	737	-	14	-	-	-	1.560	112	921	639
Ademlucht	1.829	813	1.016	-	231	-	87	75	1.973	176	914	1.059
Communicatiemiddelen	724	450	275	-	13	-	98	90	639	69	429	211
Kleding	1.540	1.093	447	14	254	-	241	206	1.538	140	1.027	511
ICT	1.349	264	1.085	12	191	-	40	27	1.488	237	475	1.013
Overig	1.967	753	1.214	-	191	-	109	92	2.049	198	860	1.189
Totaal	39.781	16.809	22.972	956	3.173	1.070	956	834	42.112	2.776	18.751	23.361

VI. Geldleningen

	I	II	III	IV	V
Verstrekker	BNG	BNG	BNG	BNG	BNG
Nummer	40.109.033	40.110.778	40.110.857	40.110.858	40.110.949
Hoofdsom	2.500.000	1.100.000	2.000.000	1.200.000	1.200.000
Afsluiting	28-2-'14	1-11-'16	30-11-'16	30-11-'16	20-12-'16
Looptijd	5 jaar	35 jaar	25 jaar	40 jaar	10 jaar
Einddatum	28-2-'19	1-11-'51	31-10-'41	31-10-'56	19-12-'26
Rentevast	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Rentepercentage	1,50%	1,33%	1,31%	1,54%	0,65%
Soort	Afl. vrij	Lineair	Lineair	Lineair	Lineair
Zekerheden	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Rentelast 2017	37.500	14.560	26.108	18.440	7.775

	VI	VII	VIII	IX
Verstrekker	BNG	BNG	BNG	NWB
Nummer	40.110.950	40.111.110	40.111.111	1-29286
Hoofdsom	1.000.000	1.100.000	1.000.000	1.400.000
Afsluiting	20-12-'16	24-03-'17	24-03-'17	30-11-'16
Looptijd	30 jaar	40 jaar	15 jaar	40 jaar
Einddatum	19-12-'46	23-03-'57	23-03-'32	29-11-'56
Rentevast	Ja	Ja	Ja	Ja
Rentepercentage	1,56%	1,85%	1,16%	1,82%
Soort	Lineair	Lineair	Lineair	Afl. vrij
Zekerheden	Geen	Geen	Geen	Geen
Rentelast 2017	15.583	14.342	9.894	25.410

VII. Wet Normering Topinkomens

Bij VRG heeft er in 2017 geen bezoldiging (beloningen en ontslagvergoedingen) aan bestuurders of overige topfunctionarissen plaatsgevonden boven het vastgestelde maximum van 181 duizend euro.

Leidinggevende topfunctionarissen

Naam	Mevr. W.J. Mansveld	Dhr. E. van Zuidam*	Dhr. R. Knoop
Functie	Directeur	Directeur	Reg. Commandant/Plv Directeur
Duur dienstverband	10 maanden (mrt-dec)	2 maanden (jan-feb)	12 maanden
Beloning	€ 92.327	€ 21.945	€ 120.157
Voorz. Betaalbaar op termijn	€ 13.882	€ 2.907	€ 16.962
Totale bezoldiging	€ 106.209	€ 24.852	€ 137.119

Toezichthoudende topfunctionarissen

Audit commissie			
Mevr. B.A.H. Galama	Mevr. M. van Beek	Dhr. F.H. Wiersma	
Dagelijks bestuur			
Naam	Functie/ portefeuille	Naam	Functie/ portefeuille
Dhr. P.E.J. den Oudsten	Voorzitter	Dhr. N.A. van de Nadort	Brandweer
Dhr. M.A.P. Michels	Penningsmeester	Dhr. P. Smit	Crisisbeheersing
Mevr. L.A.M. Kompier	Bevolkingszorg	Dhr. B.C. Hoekstra	GHOR
Algemeen bestuur			
Naam	Burgemeester van	Naam	Burgemeester van
Mevr. H.K. Pot	Appingedam (jan-mrt)	Dhr. H. Kosmeijer	Marum
Dhr. A.W. Hiemstra	Appingedam (apr-dec)	Dhr. R. Munniksma	Menterwolde
Dhr. H.P. Bakker	Bedum (jan-jan)	Dhr. P. Smit	Oldambt
Mevr. E. van Lente	Bedum (feb-dec)	Dhr. J. Kuin	Pekela
Mevr. J.F. Snijder	Bellingwedde	Dhr. G.J. ten Brink	Slochteren (jan-jul)
Dhr. F.H. Wiersma	De Marne	Dhr. R. Munniksma	Slochteren (aug-dec)
Dhr. G. Beukema	Delfzijl	Mevr. B.A.H. Galama	Stadskanaal
Mevr. M. van Beek	Eemsum	Dhr. N.A. van de Nadort	Ten Boer (jan-aug)
Dhr. P.E.J. den Oudsten	Groningen	Dhr. F. de Vries	Ten Boer (okt-dec)
Dhr. A. van der Tuuk	Grootegast	Dhr. S.B. Swierstra	Veendam
Dhr. P. van Veen	Haren	Mevr. L.A.M. Kompier	Vlagtwedde
Dhr. P.M.M. de Jonge	Hoogezand-Sappemeer	Dhr. M.A.P. Michels	Winsum
Dhr. B.C. Hoekstra	Leek	Dhr. L.K. Swart	Zuidhorn (jan-jun)
Dhr. A. Rodenboog	Loppersum	Mevr. D. de Vries-Leggedoor	Zuidhorn (okt-dec)

Dhr. E. van Zuidam heeft op detacheringsbasis vanuit de Nationale Politie bij VRG gewerkt. waarvoor 26.122 euro exclusief BTW is betaald, in het overzicht zijn bezoldiging opgenomen.

De leden van de audit commissie, het algemeen- en dagelijks bestuur ontvangen geen bezoldiging.

VIII. Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Groningen

Verklaring over de jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de Veiligheidsregio Groningen gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening (pagina's 32 t/m 45) bestaande uit: 1. De programmarekening over 2017 en de toelichting en 2. de balans per 31 december 2017 en de toelichting; 3. een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op de pagina's 32 t/m 45 en pagina 49 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
en de SiSa-bijlage (pagina 49) met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Veiligheidsregio Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

